

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
ANESTEZİYOLOJİ VE
REANİMASYON
ANABİLİM DALI

**ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON ALANINDA 1970-
2016 YILLARI ARASINDA ÜNİVERSİTELERDEN YAPILAN
TEZ ÇALIŞMALARININ; ÇALIŞMA ALANLARI,
YAYINLANMA ORANLARI VE KANIT DÜZEYLERİNİN
RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ**

UZMANLIK TEZİ

DR. ZÜLEYHA GÜÇ

İZMİR 2020

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
ANESTEZİYOLOJİ VE
REANİMASYON
ANABİLİM DALI

**ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON ALANINDA 1970-
2016 YILLARI ARASINDA ÜNİVERSİTELERDEN YAPILAN
TEZ ÇALIŞMALARININ; ÇALIŞMA ALANLARI,
YAYINLANMA ORANLARI VE KANIT DÜZEYLERİNİN
RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ**

UZMANLIK TEZİ

DR. ZÜLEYHA GÜÇ

**Tez Danışmanı
PROF.DR. VOLKAN HANCI**

İÇİNDEKİLER

TABLolar DİZİNİ.....	iii
KISALTMALAR.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET	1
SUMMARY	3
1. GİRİŞ.....	5
2. GENEL BİLGİLER.....	7
2.1. Tıpta Uzmanlık Eğitim Tanımı.....	7
2.2. Anesteziyoloji ve Reanimasyon Alanı Tanımı	7
2.3. Anesteziyoloji Müfredat Tanımı.....	8
2.4. Diğer Ülkelerdeki Eğitime Genel Bakış	8
2.5. Türkiye'de Anesteziyoloji Eğitim Müfredatı ve Bileşenleri	9
2.6. Uzmanlık Eğitimi Süreci	9
2.7. Tez Yazımı Süreci	11
2.8. Tezin Başlangıç ve Yürütülmesi Aşaması	11
2.9. Tez Yazımı.....	12
2.9.1. Tez Metni	12
2.9.1.1. Giriş Kısmı.....	12
2.9.1.2. Genel Bilgiler	12
2.9.1.3. Gereç ve Yöntem	13
2.9.1.4. Bulgular.....	13
2.9.1.5. Tartışma	13
2.10. Tezin Makale Olarak Yayınlanması.....	13
2.11. Bilimsel Çalışma Tipleri	14
2.11.1. Gözlemsel Çalışmalar	14
2.11.1.1. Tanımlayıcı Çalışmalar.....	14
2.11.1.2. Analitik Çalışmalar	14
2.11.1.2.1. Kohort Çalışmaları.....	15
2.11.1.2.2. Kesitsel Çalışmalar	15
2.11.1.2.3. Vaka- Kontrol Çalışmaları	15

2.11.2. Deneysel ve Girişimsel Çalışmalar	15
2.11.2.1. Randomize Kontrollü Çalışmalar	16
2.11.2.2. Randomize Olmayan Kontrollü Çalışmalar.....	16
2.12. Yayın ve Yayın Çeşitleri	16
2.13. Uluslararası İndeksler.....	17
2.13.1. Anestezi Alanındaki Uluslararası İndeksli Dergiler	18
2.14. Atıf ve Önemi.....	21
3. GEREÇ VE YÖNTEM	22
4. BULGULAR	24
5. TARTIŞMA	50
6. SONUÇ	63
KAYNAKLAR.....	65
EK-1. Etik kurul onayı.....	70

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanındaki SCI/SCI-E indeksli dergiler	19
Tablo 4.1. Tezlerin yıllara göre dağılımları	25
Tablo 4.2. Tezlerin yıllara göre dağılımları	26
Tablo 4.3. Tezlerin yayınlandıkları yıllara göre dağılımı	27
Tablo 4.4. Tez ile yayınlandığı yıl arasındaki farkın incelenmesi	28
Tablo 4.5. Tezlerin yayın olduğu dergilerin incelenmesi	29
Tablo 4.6. Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanına göre tezin yayın olma durumunun incelenmesi.....	33
Tablo 4.7. Yazıldığı yıla göre tezlerin yayın olma oranları.....	34
Tablo 4.8. Tezin araştırma tasarımlarına göre yayın olma oranlarının incelenmesi.....	35
Tablo 4.9. Tezlerin çalışma türlerine göre yayın olma oranlarının incelenmesi	35
Tablo 4.10. Tezlerin konu alanlarına göre yayın olma oranlarının incelenmesi	36
Tablo 4.11. Tezlerin konu alanlarına göre (genel anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranlarının incelenmesi.....	37
Tablo 4.12. Tezlerin konu alanlarına göre (rejyonel anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranlarının incelenmesi.....	38
Tablo 4.13. Tezlerin kanıt düzeylerine göre yayın olma oranlarının incelenmesi.....	38
Tablo 4.14. Yapılan tezlerin yıllara göre çalışma türlerinin karşılaştırılması.....	39
Tablo 4.15. Yapılan tezlerin yıllara göre araştırma tasarımlarının karşılaştırılması.....	40
Tablo 4.16. Tezlerin yıllara göre konu alanlarının incelenmesi	41
Tablo 4.17. Tezlerin yıllara göre kanıt düzeylerinin incelenmesi	42
Tablo 4.18. Tez yazarının yayındaki birinci isimle aynı olup olmadığının yurt içi/yurt dışı indeksli dergilerde yayın olma durumuyla karşılaştırılması.....	43
Tablo 4.19. Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/yurt dışı indeksli dergilerde yayın olma durumunun incelenmesi.....	44
Tablo 4.20. Yayınlanan tezlerin yıllara göre PubMed’de yer alma durumunun incelenmesi.....	44
Tablo 4.21. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının yıllara göre incelenmesi	45
Tablo 4.22. Yayınlanan tezlerin yayın yılına göre yurt içi/yurt dışı indeksli dergilerde yayın olma durumunun incelenmesi.....	45

Tablo 4.23. Yayınlanan tezlerin yayınlandığı yıllara göre PubMed’de yer alma durumunun incelenmesi.....	46
Tablo 4.24. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının, yayın yıllarına göre incelenmesi.....	47
Tablo 4.25. Çalışmaların kanıt düzeyleri ile dergi impaktı, olgu sayıları ve atıf sayıları ortalamalarının karşılaştırılması	48
Tablo 4.26. Çalışma olgu sayısı, atıf sayısı, dergi impaktı, tez yayın yılı arası fark, Tez yılı, yayın yılı ve PubMed’de yer alma durumu arasındaki korelasyon ilişkilerinin analizi	49

KISALTMALAR

AHCI: Arts and Humanities Citation Index

ISI: Institute for Scientific Information

KPR: Kardiyopulmoner Resüsitasyon

PACU: Post Anesthesia Care Unit

SCI: Science Citation Index

SCI-E: Science Citation Index-Expanded

SSCI: Social Sciences Citation Index

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

TARD: Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Üyeleri

TUKMOS: Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi

TUK: Tıpta Uzmanlık Kurulu

TUT: Tıpta Uzmanlık Tüzüğü

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

ULAKBİM: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

,

TEŞEKKÜR

Uzmanlık eğitimim süresince bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım, hekimlik sanatının ve anesteziyolojinin temel ilkelerini öğrendiğim hocalarım, Sayın Prof. Dr. Atalay Arkan'a, Sayın Prof. Dr. Erol Gökel'e, Prof. Dr. Semih Küçükgülü'ye, Sayın Prof. Dr. Ali Necati Gökmen'e, Sayın Prof. Dr. Sermin Öztekin'e, Sayın Prof. Dr. Bahar Kuvaki Balkan'a, Sayın Prof. Dr. Deniz Özzeybek'e, Sayın Prof. Dr. Leyla İyilikçi'ye, Sayın Prof. Dr. Hasan Hepağuşlar'a, Sayın Prof. Dr. Uğur Koca'ya, Sayın Prof. Dr. Çimen Olguner'e, Sayın Prof. Dr. Ayşe Karcı'ya, Sayın Prof. Dr. Fikret Maltepe'ye, Sayın Prof. Dr. Sevda Özkardeşler'e, Sayın Prof. Dr. Volkan Hancı'ya, Sayın Prof. Dr. Serhan Yurtlu'ya, Sayın Doç. Dr. Ferim Güneç'e, Sayın Doç. Dr. Yüksel Erkin'e, Sayın Doç. Dr. Aydın Taşdöğen'e, Sayın Doç. Dr. Dilek Ömür'e, Sayın Doç. Dr. Elvan Öçmen'e, Sayın Doç. Dr. Şule Özbilgin'e, Sayın Doç. Dr. Hale Aksu Erdost'a, uzmanlık eğitimim boyunca ve tez araştırmamı yapmaya başladığım ilk günden bitimine kadar tüm çalışmalarında yardımlarını esirgemeyen, destekleyen, yapımı ve yazımı sırasında katkı sunan ve büyük bir özveriyle iş yoğunluğu içerisinde bana sürekli zaman ayıran pek değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Volkan Hancı'ya,

Tez araştırmamı yapmaya başladığım ilk günden bitimine kadar tüm çalışmalarında yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Şule Özbilgin'e

Asistanlığım süresince birlikte çalıştığım, eğitimime katkıda bulunan bölümümüz tüm öğretim üyeleri ve uzmanlarına,

Asistanlık döneminin heyecanını, stresini ve güzelliklerini birlikte yaşadığımız tüm asistan arkadaşlarıma,

Anestezi teknikeri arkadaşlarıma, ameliyathane, yoğun bakım, derlenme ünitesi, ağrı ünitesi, gündüz hastanesi, PACU hemşire ve personeli ile bölüm sekreterlerine ve tanıma fırsatı bulduğum tüm hastane çalışanlarına,

Uzmanlık eğitiminin tüm zorluklarına benimle beraber katlanan sabırlı ve hoşgörülü hayat arkadaşım Ali Güç'e ve çok değerli ailelerimize,

Sonsuz sevgi ve saygılarımı sunar, teşekkür ederim.

Dr. Züleyha Güç

ÖZET

ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON ALANINDA 1970-2016 YILLARI ARASINDA ÜNİVERSİTELERDEN YAPILAN TEZ ÇALIŞMALARININ; ÇALIŞMA ALANLARI, YAYINLANMA ORANLARI VE KANIT DÜZEYLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Amaç: Çalışmamızda, 1970 ve 2016 yılları arasında Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında yazılan tezlerin Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından yararlanarak, yayın olma durumları, araştırma tasarımları, konuları ve kanıt seviyelerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamızda 1970 ve 2016 yılları arasındaki Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında yazılan tezlere, Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla ulaşıldıktan sonra bu tezler, Google, Google Scholar ve PubMed ve TR Dizin TÜBİTAK ULAKBİM arama motorlarında aranarak, yazarları, yayın olma durumları, araştırma tasarımları, konuları, kanıt seviyeleri, yapıldığı kurum, tez danışmanları, danışmanların o tarihteki akademik unvanları, yayınlanan tezlerin yayın oldukları tarih, yayımlandıkları derginin adı, ülkesi, kıtası, dili, impakt faktörü ve atıf sayıları belirlendi.

Bulgular: Çalışmamız kapsamına Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi tez arşivi sayfasında yer alan Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanlığı alanında 1970 yılı, 1 Ocak tarihinden, 2016 yılı 31 Aralık tarihine kadar yapılan, toplam 2803 tez dahil edildi. İncelenen tezlerin 2714(%96,8)'ü üniversitelerden, 89(%3,2)'u Sağlık Bakanlığı eğitim araştırma hastanelerinden yapılan tezlerdi. Tezlerin 1964(%70,1)'ünün Ankara ili ve Ankara ilinin batısında yer alan şehirlerdeki kurumlar bünyesinde, 839 (%29,9)'unun ise Ankara ilinin doğusundaki şehirlerde yer alan kurumlarda yapıldığı belirlendi. Tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, en fazla tezin 296 (%10,6) tez ile 2011 yılında yapıldığı belirlendi. Tezlerin kanıt düzeyleri değerlendirildiğinde, 1603(%57,2)'inin B kanıt düzeyi (randomize kontrollü/randomize tek-çift kör tasarlanmış çalışmalar), 597(%21,3)'sinin C kanıt düzeyi (prospektif), 346(%12,3)'ünün F kanıt düzeyi(hayvan deneyi, deneysel çalışmalar), 257(%9,2)'sinin D kanıt düzeyi (retrospektif çalışmalar) olduğu saptandı. Tezlerin 719 (%25,7)'unun yayın olduğu belirlendi. Yayınlanan tezlerin 599 (%83,3)'unda yayındaki birinci ismin tez sahibinin ismiyle aynı olduğu görüldü. Tez ile yayın yılı arasındaki farkın 0-

14 yıl arasında olduğu ve ortalamasının $3,14 \pm 2,26$ olduğu belirlendi. Tezlerin yayın oldukları dergilerin indeksleri incelendiğinde 367(%51,0)'sinin yurt içi dergilerde, 293(%40,8)'ünün SCI-E, 25(%3,5)'inin SCI ve 34(%4,7)'ünün diğeri yurtdışı dergilerde yayın olduğu belirlendi. Yıllar içinde prospektif tasarımda olan tez çalışmalarının oranı azalmaktayken; deneysel ve retrospektif tez çalışmalarının arttığı belirlendi ($p < 0,05$). Yapılan korelasyon analizinde, yayın yılı ile çalışma atıf sayısı arasında, yayın yılı ile derginin impaktı arasında, tez yılı ile dergi impaktı arasında ve tez yılı ile çalışma atıf sayısı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi bulunurken; tez yılı ile çalışma olgu sayısı arasında, tez yılı ile PubMed'de yer alma durumu arasında, yayın yılı ile çalışma olgu sayısı arasında, yayın yılı ile PubMed'de yer alma durumu arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi olduğu belirlendi.

Sonuç: Yıllar içerisinde Anesteziyoloji ve reanimasyon alanındaki prospektif olarak dizayn edilmiş tezlerin ve klinik tezlerin sayısı azalsa da, yayına dönüşen tez sayısında artış bulunmaktadır. Yayına dönüşen tezlerin yurt dışı ve SCI-E dergilerde yayınlanma oranı artmasına karşın, yıllar içerisinde SCI dergilerde yayınlanan tez oranı ve dergilerin impakt faktörlerinde azalma dikkati çekmektedir. Gelecekte anesteziyoloji ve reanimasyon alanında impaktı daha yüksek dergilerde yayınlanabilecek tezlerin arttırılabilmesi için çalışılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anesteziyoloji, tez, yayın, makale, bilimsel araştırma

SUMMARY

THESIS STUDIES OF UNIVERSITIES IN ANESTHESIOLOGY AND REANIMATION BETWEEN 1970-2016; RETROSPECTIVE EVALUATION OF WORK AREAS, PUBLISHING RATES AND EVIDENCE LEVELS

Aim: In this study, we aimed that investigate the publication status, research designs, subjects and levels of evidence of the theses written in the field of Anesthesiology and Reanimation between 1970 and 2015 by using the database of the National Thesis Center.

Materials and Methods: In our study, after the theses written in the field of Anesthesiology and Reanimation between 1970 and 2016 were reached through the National Thesis Center, these theses were searched in Google, Google Scholar and PubMed and TR Index TÜBİTAK ULAKBİM search engines. research was conducted in terms of levels of evidence. The authors of the theses, subjects, research designs, levels of evidence, the institution in which the thesis was made, the thesis advisors, the academic titles of the advisors, the publication status of the dissertations, the date of publication of the dissertations, the name of the published journal, country, continent, language, impact factor, and citation count specified.

Results: A total of 2803 theses written in the field of Anesthesiology and Reanimation Specialization in the Thesis Archive page of the National Thesis Center of Higher Education Institution (YÖK) between January 1, 1970 and December 31, 2016 were included in the scope of our study. Of the examined theses, 2714 (96,8%) were from universities and 89 (3,2%) were theses from Ministry of Health education and research hospitals. It was determined that 1964 (70,1%) of the theses were conducted within the institutions of Ankara and the cities located in the west of Ankara and 839 (29,9%) of the theses were conducted in the institutions located in the eastern cities of Ankara. When the distribution of theses by years is examined, it was determined that the most theses were made in 2011 with 296 (10,6%) theses. When evidence levels of theses were evaluated, 1603 (57,2%) B evidence level (randomized controlled / randomized single-double blind designed studies), 597 (21,3%) C evidence level (prospective), 346 (12,3%) (F) level (animal experiment, experimental

studies), 257 (9,2%) D level (retrospective studies). It was determined that 719 (25,7%) of the theses were published. In 599 (83,3%) of the published theses, the first name in the publication was the same as the name of the thesis owner. The difference between the thesis and publication year was between 0-14 years and the mean was 3.14 ± 2.26 . When the indexes of the journals in which they are published are examined, 367 (51,0%) of them are in national journals, 293 (40,8%) of them are SCI-E, 25 (3,5%) of them are SCI and 34 (4,7%) of them. was published in other journals. Over the years, the rate of dissertation studies in prospective design is decreasing; It was determined that experimental and retrospective thesis studies increased ($p < 0,05$). In the correlation analysis, there was a weak negative correlation between publication year and number of study citations, between publication year and journal's impact, between thesis year and journal implication, and between thesis year and number of study citations. It was determined that there was a weak positive correlation between thesis year and number of study cases, between thesis year and PubMed, between publication year and number of study cases, publication year and PubMed.

Conclusion: Although the number of prospectively designed theses and clinical theses in the field of anesthesiology and reanimation has decreased over the years, there has been an increase in the number of theses turned into publications. Although the rate of publication of theses published in international and SCI-E journals has increased, it is noteworthy that the rate of dissertation published in SCI journals and the impact factors of journals have decreased over the years. Future theses in the field of anesthesiology and reanimation should be studied to increase the theses that can be published in higher journals.

Keywords: Anesthesiology, thesis, publication, article, scientific research

1. GİRİŞ

Tez, Türkiye'de lisansüstü programların önemli bir bileşenidir. Tez hazırlığı zaman ve yoğun çaba gerektiren bir süreçtir. Bilimsel literatüre katkı sağlamanın yanında, bağımsız ve analitik düşünme becerisi kazandırır. Lisansüstü programların sonunda hazırlanan tez, yazıldığı aşamaya göre “Yüksek Lisans Tezi”, “Doktora Tezi” veya “Tıpta Uzmanlık Tezi” olarak adlandırılır. Tıp eğitiminin son iki yılı, tez yapılmaksızın yüksek lisans olarak kabul edilir, ancak doktora derecesine bu aşamada erişmek mümkün değildir. Tezin, bilimsel literatüre katkı sağlayabilmesi için, hakemli ve indekslerde yer alan bir dergide yayın olması önemlidir (1-4).

Ülkemizde tıp alanında, 6 yıllık lisans eğitimi sonrasında Tıp Doktorluğu ünvanı alınmaktadır. Daha sonra Tıpta Uzmanlık Sınavı'na girilerek Tıpta Uzmanlık Öğrenciliği dönemine adım atılır. Uzmanlık sürecinin başarıyla tamamlanabilmesi için bir uzmanlık tezinin yapılmış olması gerekir. Ülkemizde tarihsel süreç içerisinde uzmanlık eğitiminden, yan dal uzmanlığı eğitiminden, doçentlik sürecine dek pek çok aşamada tez hazırlanma zorunluluğu bulunduysa da; güncel olarak, tıp eğitimi sırasında tez yapılan tek aşama uzmanlık eğitiminin sonudur (4).

Çeşitli bilim dallarında farklı zamanlarda literatürün analiz edilip değerlendirilmesiyle, yazar, dergi, kurum, bilim dalı, bölgeler veya ülke düzeyinde bilimsel üretkenliğin durumu ortaya konulabilir. Kurumların veya üniversitelerin bilimsel etkinlikleri, yayın sayısı, dergilerin etki faktörleri ve alıntı sayılarıyla değerlendirilebilir (3). Tıp alanında da ülkelerin, kurumların ya da kişilerin değişik branşlardaki yayınlarının kalitatif veya kantitatif açıdan çeşitli zaman dilimlerinde değerlendirildiği çalışmalar bibliyometrik çalışmalardır. Bu şekilde ülkelerin, kurumların ya da kişilerin o alandaki gelişimleri izlenebilir, başka ülke, kurum ya da kişilerle karşılaştırılabilir (5, 6). Bibliyometrik çalışmalar, kurum, yazar, branş, ülke ya da bölgesel düzeyde bilimsel üretime yönelik bilgi vererek; değerlendirilen düzeyde eğitim ya da araştırma alanındaki eksiklikleri ya da üstünlükleri ortaya koyabilir. Bibliyometrik araştırmalar, ayrıca bilimsel yayınları içeren dergilerin de kalite açısından değerlendirilmesinde veya öne çıkan araştırma alanlarının saptanmasında yarar sağlar (7, 8).

Geçmiş yıllarda, bibliyometrik türde çalışmalar olarak; odyoloji (1), genel tıp (4), ortopedi (3), beyin cerrahisi (9), acil tıp (10), enfeksiyon hastalıkları (11), mikrobiyoloji (11),

halk sağlığı (12), kadın hastalıkları ve doğum (13) ve genel cerrahi (14) alanındaki tezlerin yayın olma oranları incelenmiştir. Bununla birlikte yaptığımız literatür analizinde, ülkemizdeki önemli tıp alanlarından biri olan Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında bu şekilde bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çalışmamızda 1970 ve 2016 yılları arasında Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında yazılan tezlerin, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin veri tabanından yararlanılarak, yayın olma durumları, araştırma tasarımları, çalışma türleri, konuları ve kanıt seviyelerinin araştırılması amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Tıpta Uzmanlık Eğitim Tanımı

Tıpta Uzmanlık eğitimi, ilgili branştaki Tıpta Uzmanlık öğrencilerinin (TUÖ), teorik ve pratik eğitimlerle mesleki ve kişisel gelişimlerinin sağlanması, hastalara güvenli ve uygun sağlık hizmeti sunacakları beceriyi edinmeleri, idari ve yönetsel yetkinliklerin kazandırılmasını amaçlayan bütünsel bir eğitim programıdır (15).

Türkiye’de TUÖ tanımı en güncel olarak 26 Nisan 2014 tarihinde yayınlanan Tıpta Uzmanlık Tüzüğü (TUT) Madde 11’e göre “kurumlarındaki kadro unvanı ne olursa olsun, bu yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde programlarda uzmanlık eğitimi gören, araştırma ve uygulama yapan kişiler” olarak tanımlanmıştır. Ülkemizde uzmanlık eğitimi, eğitim ve araştırma hastaneleri ve üniversite hastaneleri tarafından yürütülmektedir (16).

2.2. Anesteziyoloji ve Reanimasyon Alanı Tanımı

Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK), Anesteziyoloji ve Reanimasyon Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi (TUKMOS) komisyonu tanımına göre Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanı tanımı hastanın perioperatif (preoperatif, intraoperatif ve postoperatif) değerlendirme ve bakımının yapılması, ameliyathane içi ve dışı, invaziv ve noninvaziv girişimler için hazırlık ve anestezi uygulamasını içermektedir. Bununla birlikte akut ve kronik ağrı tedavisi, yoğun bakımda ve ameliyathanedeki kritik hasta ve politravmalı hastanın tedavisi, resüsitasyonu, hastaların yoğun bakım şartlarında izlenip tedavi edilmesi, temel ve ileri yaşam desteği (Kardiyopulmoner Resüsitasyon; KPR) uygulamaları da Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanına girer (17).

Anesteziyoloji ve Reanimasyon uzmanı ameliyathanelerde anestezi uygulamalarında, anestezi sonrası bakım ünitelerinde (PACU) yoğun bakımlarda, ağrı polikliniklerinde ve gününbirlik cerrahi kliniklerinde hizmet vermektedir. Yurt dışında, anesteziyoloji asistanlığını tamamlamış uzman hekimlere, pediatri, kardiyovasküler cerrahi, transplantasyon, algoloji gibi daha spesifik alanlarda yan dal eğitimi uzun yıllardır verilmekteyken, Türkiye’de yan dal uzmanlık eğitimi ağrı ya da yoğun bakım alanlarında verilmektedir (18).

2.3. Anesteziyoloji Müfredat Tanımı

Tıpta Uzmanlık eğitiminin başında preoperatif değerlendirme, temel teorik bilgilerin edinilmesi, hava yolu sağlanması, yakın gözetim altında anestezi uygulamaları, hasta takibi gibi temel anesteziyoloji pratiklerinin kazanılması hedeflenmektedir. Sonraki yıllarda anestezi güvenliği, kritik durum yönetimi, komplikasyonlarla baş etme ve invaziv girişimsel işlemlerde pratiğin artırılması yönünde eğitim alınır. Eğitim sürecinin son senesi, özellikli cerrahiler (kardiyovasküler cerrahi, transplantasyon cerrahisi gibi) ve yoğun bakım hastası takip ve tedavisi ile ilgili eğitimi içerir. Klinik içi rotasyonların dışında Kardiyoloji ve Göğüs Hastalıkları dış rotasyonlarının tamamlanması gerekmektedir (18).

Halen 5 yıl olan Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı Uzmanlık eğitim sürecini başarılı bir şekilde tamamlayanlar, yan dal uzmanlık sınavını kazanmaları halinde 2 yıllık eğitimden sonra algoloji veya 2,5 yıllık eğitimden sonra yoğun bakım yan dal uzmanı olabilirler (17).

Anesteziyoloji uzmanlık eğitim süreçlerine bakıldığında birçok ülkede eğitim programı içeriği ve süresi yönünden uygulama farklılıkları vardır (18).

2.4. Diğer Ülkelerdeki Eğitime Genel Bakış

Yurtdışında, uzmanlık eğitimi programı açısından ülkeler arasında farklılıklar vardır. Örneğin; Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Portekiz ve Kanada'da eğitim programı söz konusu ülkelerin tabipler birliği ve uzmanlık dernekleri gibi sivil toplum kuruluşlarınca yürütülürken; İsveç ve Danimarka'da süreç tamamen devlet tarafından yürütülmektedir. Avustralya, Norveç ve İngiltere ise sivil toplum kuruluşları ve devletin sorumluluğu birlikte paylaştığı ülkelerdir. Finlandiya'da ise uzmanlık eğitimi üniversiteler organize etmektedir (15).

Sistemler arasında birbirlerine üstünlüklerini gösteren bir çalışma olmamakla birlikte önemli olan her ülkenin kendi ihtiyaçları, sağlık sistemleri ve gelecekteki ihtiyaçlarına yönelik uygun bir model geliştirmeye çalışması ve bu modeli revize edebilecek alt yapıyı oluşturabilmesidir (15).

2.5. Türkiye'de Anesteziyoloji Eğitim Müfredatı ve Bileşenleri

Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilen TUKMOS Komisyonu 2010 yılında Müfredat Komisyonları Genel Kurul Toplantısını yapmış Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği, European Society of Anesthesiology, American Society ve Anesthesiology kaynakları ile temel kaynak kitaplarından yararlanılmıştır. Ankara'da 21.06.2011 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü TUK Uzmanlık Eğitimi Müfredatları ve Standartları Değerlendirme ve Revizyonu Çalıştayı'nda taslak rapor oluşturulmuştur. Hazırlanan taslak rapor (v.1.0 2012 Anesteziyoloji ve Reanimasyon çekirdek müfredat) üzerinde 11-12 Nisan 2013 tarihlerinde Ankara'da T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tıpta Uzmanlık Kurulu Uzmanlık Eğitimi Müfredatları ve Standartları Değerlendirme ve Revizyonu Çalıştayı'nda gözden geçirilerek v.1.1 2013 çekirdek müfredat hazırlama kılavuzuna uygun olarak v.2.0 2012 Anesteziyoloji ve Reanimasyon çekirdek müfredatı TUKMOS Komisyon Üyeleri tarafından hazırlanmıştır. Ardından 16.04.2014 tarihinde TUKMOS Anesteziyoloji ve Reanimasyon Komisyon Üyeleri ve Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Üyeleri (TARD) katılımıyla v.2.1 çekirdek eğitim müfredatının ilk revizyonu ve 05.06.2014 tarihinde TUKMOS Anesteziyoloji ve Reanimasyon Komisyon Üyeleri ve Yoğun Bakım TUKMOS Komisyon Üyeleri katılımlarıyla v.2.1 çekirdek eğitim müfredatının ikinci revizyonu tamamlandı. Müfredatının son hali 12.10.2017 tarihli; Prof. Dr. Ülkü Aypar, Prof. Dr. Lale Karabıyık, Prof. Dr. Ahmet Eroğlu, Prof. Dr. Hasan Koçoğlu, Prof. Dr. Tülin Aydoğdu Titiz, Prof. Dr. Ayşe Pervin Sutaş Bozkurt, Prof. Dr. Süheyla Ünver, Prof. Dr. Volkan Hancı ve TUK Sekreteryasından Uzm. Dr. Hande İmirzalıoğlu'nun katılımlarıyla oluşturulan v.2.3 çekirdek eğitim programıdır (17).

2.6. Uzmanlık Eğitimi Süreci

İlk yılda uzmanlık dalı ile ilgili yeterli alt yapının oluşturulması ve ileri beceri kazandırılması amacıyla bir planlama yapılmalıdır. Bu dönemin ortalama 6 aylık süresi bir kıdemlinin yakın gözetiminde sürdürülmelidir. Bu süreçte; anestezi planı yapma, preoperatif hazırlık, postoperatif bakım ve tedavi, cihazların tanınması, periferik damar yolu açılması, havayolu güvenliğinin sağlanması, hemodinamik izlem ve stabilizasyon, yakın gözetim altında anestezi uygulamasının başlatılması, eğiticinin uygun gördüğü ayda kıdemsiz nöbetine başlatılması, akademik çalışmaların başlatılması, literatür izleme, olgu sunumu, yayın yapma hazırlıklarının öğretilmesini içermektedir (17).

İkinci ve üçüncü yıllarda anestezi güvenliği, doğru karar verme ve plan yapma, komplikasyonlar ile baş edebilme yeteneğinin geliştirilmesi, kateterizasyon, spinal, epidural ve diğer rejyonal tekniklerin başlatılması gibi girişimsel işlemleri uygulama pratikleri, görüntüleme yöntemlerinin öğretilmesi, araştırma projelerine katılımın sağlanmasını içermektedir (17).

Son iki yıl içerisinde ise uzmanlık dalı ile ilgili özel eğitim gerektiren konulara ağırlık verilmesi, özellikle cerrahi ile ilgili özel tanı, izleme ve tedavi yöntemleri, konsültasyonlara katılması, yüksek riskli hasta ve major cerrahi anestezi uygulamaları izlem ve bakımı gibi becerilerin kazanılması hedeflenmektedir (17).

Uzmanlık eğitimi süresince; anestezi yoğun bakım ve anestezi sonrası bakım ünitesi (12 ay), acil cerrahi anestezisi (2 ay), poliklinik (3 ay), genel cerrahi anestezisi (3 ay) çocuk cerrahisi anestezisi (2 ay), plastik, estetik ve rekonstrüktif cerrahi anestezisi (2 ay), kalp ve damar cerrahisi anestezisi (4 ay), ortopedi ve travmatoloji anestezisi (3 ay), göğüs cerrahisi anestezisi (3 ay), kulak burun boğaz hastalıkları anestezisi (3 ay), beyin ve sinir cerrahisi anestezisi (4 ay), üroloji anestezisi (3 ay), kadın hastalıkları ve doğum anestezisi (3 ay), göz hastalıkları cerrahisinde anestezi (2 ay), algoloji (2 ay), ameliyathane dışı anestezi/ayaktan anestezi (3 ay) alanlarda asgari sürelerde çalışılması önerilmektedir (17).

TUKMOS tarafından tavsiye edilen öğrenme ve öğretme yöntemleri olarak üçe ayrılmaktadır. Bu yöntemler, yapılandırılmış eğitim etkinlikleri (sunum, seminer, olgu tartışması, makale tartışması), uygulamalı eğitim etkinlikleri (yatan hasta bakımı, vizit, nöbet tanı ve tedaviye yönelik tüm girişimler amacıyla en az riskli/karmaşık olandan en riskli/karmaşık olana doğru olacak şekilde ameliyat sürecinin tüm basamakları) ve bağımsız ve keşfederek öğrenme etkinlikleri (yatan hasta takibi, ayaktan hasta takibi, akran öğrenmesi, literatür okuma, araştırma, öğretmedir) olarak bildirilmektedir (17).

Eğitici standartları mevzuatta belirlenmiş olup TUKMOS'a göre uzmanlık eğitimi için eğitici niteliğinde en az 3 kişinin bulunması gereklidir (17). Çalışma alanları standartları ve donanım standartları yine TUKMOS tarafınca belirlenmiştir. Bu standartlar içerisinde, anesteziyoloji ve reanimasyon polikliniği, toplantı/seminer odası, kütüphane, e-kütüphane, anesteziyoloji yoğun bakım ünitesi (uzmanlık eğitimi programının eğitim amacıyla kullanabileceği en az 8 yataklı 3 üncü basamak kapalı sistem yoğun bakım ünitesi),

postoperatif derlenme ve bakım ünitesi (ameliyat odası sayısının yarısı kadar yatak), hasta hazırlık ve bekleme odası, uzmanlık öğrencisi çalışma odası, malzeme ve ilaç deposu, ameliyathane dışı mekanlardaki sedasyon/anestezi uygulamaları için de ameliyathane ve derlenme odalarındaki koşullar, rejyonal blok ve kateterizasyon odası bulunmaktadır (17).

2.7. Tez Yazım Süreci

Ülkemizde, uzmanlık öğrencisinin ana dalda uzmanlık eğitimi bitirme sınavına girebilmesi için tez hazırlaması zorunludur. Tez yazımı, uzmanlık, doktora ve yüksek lisans eğitiminin mecburi ve önemli bir parçasıdır. Tez hazırlayan bir araştırma görevlisinin hipotez oluşturabilmesi, sistematik olarak veri toplayıp bunların analizini yapabilmesi, literatürü tarayıp, sonuçları literatür bilgileri eşliğinde yorumlayabilmesi beklenir (19).

Tez hazırlamada ilk amaç, bilimsel çalışma sistematığının kazandırılması, makale yazma yeteneğinin artırılması ve güncel bilgi üretilmesidir. Bir sonraki adım ise yapılan çalışmanın sonuçlarının bilim dünyasında paylaşılmasıdır (20).

Bilimsel araştırma yapılmasına katkı sağlamanın yanında, tez yazımı süreci, klinisyen olarak güncel bilimsel gelişmeleri izleyebilmeleri açısından araştırma görevlilerine makale okuyup bulguları değerlendirme yetkinliğini sağlar. Bu nedenlerle tez hazırlığı süreci teorik ve pratik açıdan önemli bir eğitim fırsatıdır (21).

Tez yazım süreci araştırma görevlisine bir öğretim üyesi ile birebir çalışabilme imkanı sağlar. Bir öğretim üyesi, TUÖ'ne bilimsel bir çalışmanın ön hazırlığının ve çalışma dizaynının oluşturulması, projelendirilmesi, uygulanması, veri toplanması ve değerlendirilmesi gibi pratik anlamdaki deneyimlerini aktarma imkanı bulur (22).

2.8. Tezin Başlangıç ve Yürütülmesi Aşaması

Tıpta uzmanlık tezine başlarken ilk aşama danışman öğretim üyesi ve TUÖ arasında iletişimin sağlanması ve ortak ilgi alanlarının çıkarılması yanında her iki tarafa düşen görevlerinin belirlenmesidir (22).

Tez yazımına başlanırken, araştırma sorusu güncel literatür taranarak bilimsel açıdan anlam taşıyan bir yönde şekillendirilirse, hem tez sonucunda bilimsel bir katkı, hem de tez yürütücülerinin istekli çalışması sağlanmış olur. Tez konusu seçimi sırasında TUÖ tez yapımını sadece uzmanlık unvanı elde etme basamağı olarak görmeyip uzmanlığı süresince

iyi klinik hizmet verebilmek için gereken güncel gelişmeleri izleme yeteneği kazanma olarak yorumlamalıdır (22).

Tez yazım sürecindeki bir sonraki aşamayı araştırmanın yürütülmesi oluşturur. Proje olarak yöntem ve popülasyon netleştirilir. Araştırmanın yürütülmesi sürecinde ortaya çıkabilecek sorunlara uygun zamanda müdahale edilebilmesi için ğretim üyesinin tecrübesi ve TU’nin öğrenme azmi ve buna bağlı dikkati ile bir ekip olarak çalışması gereklidir (22).

2.9. Tez Yazımı

Tezde veri toplanması tamamlandıktan sonraki aşama, eldeki verilerin analizi ve rapor hazırlanmasıdır. Verilerin analizinin planı önceden yapıldığı takdirde kolaylık sağlasa da, bulgularda beklenmeyen sonuçlar veri analizinde değişikliklere neden olabilir (23).

Tezin yazımı, daha önce araştırma makalesi yazmamış bir TU için tez hazırlama aşamasının en zor aşamalarından birini oluşturabilir. Ancak bu evre ğretim üyesinden alınacak yardım ile sadece makale yazımı değil, makale değerlendirme konusunda da yararlı olacak bir deneyime dönüştürülebilir (22).

2.9.1. Tez Metni

2.9.1.1. Giriş Kısmı

Bu bölümde problemin tanımı ve önemi, araştırmanın amacı, araştırma soru ve hipotezleri yer almalıdır. Araştırmaya neden olan problem ‘Giriş’ bölümünde kısa ve açık olarak tanımlanmalıdır. Araştırmanın amacı kısa, net, anlaşılır biçimde yazılmalıdır. Bu sırada bu problemin çözümüne yönelik olarak test edilecek hipotezler ve/veya yanıtlanması düşünülen sorular da belirtilmelidir (24).

2.9.1.2. Genel Bilgiler

Bu bölümde, tez konusuyla ilgili literatür bilgileri, yapılan çalışma bağlamında gözden geçirilir ve derlemesi yapılır. Amaçlar ve kullanılacak yöntem arasında neden-sonuç ilişkileri kurulur. Olası varsayımlardan hangilerinin bu tez kapsamında test edileceği anlatılır. Konuya ilişkin sorunlar, çözüm nerileri giriş bölümünde belirtilen amaç, kapsam ve varsayımlar doğrultusunda değerlendirilir (24).

2.9.1.3. Gereç ve Yöntem

Çalışmanın popülasyonu, dizaynı, kullanılan yöntemlerin ayrıntılı tanımı, cihaz ve gereçlerin, kullanılan kitlerin özelliklerinin belirtilmesi ve istatistik yöntemler gibi tüm ayrıntılar burada yer almalıdır. Her bulgunun nasıl elde edildiği bu kısımda ayrıntılı ve düzenli bir biçimde yer almalıdır (23). Olası hipotezlerden hangilerinin bu tez kapsamında test edileceği anlatılır; literatür bilgileri derlenerek, amaçlar ve kullanılacak yöntemler arasında neden-sonuç ilişkisi kurulur. Verilerin istatistiksel değerlendirmesinin nasıl yapıldığı belirtilmelidir. Eğer proje destek kaynakları varsa belirtilmelidir. İnsan denekler kullanılarak yapılacak çalışmalarda protokol gereklerine göre Üniversite Tıbbi, Cerrahi ve İlaç Araştırmaları Etik Kurulu, deney hayvanlarının kullanıldığı çalışmalarda ise Üniversite Deney Hayvanları Etik Kurulu izinlerinin alınması gereklidir. Bu konuda mevcut olan Helsinki Bildirgesi, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu yol göstericidir. Tez çalışmalarına başlanmadan, bu kurullara başvuru için gerekli girişimlerin başlatıldığı belirtilip, etik kurul onay tarihi ve numarasının yazılması zorunludur. Eğer tez için Etik Kurul izni gerekmiyorsa, bu bölüme “Etik Kurullardan İzin Alınmasına Gerek Yoktur” ibaresi konulmalıdır (24-26).

2.9.1.4. Bulgular

Bu kısım yöntem kısmında ölçüldüğü bildirilmiş olan tüm değişkenlerin verilerini içermelidir (23).

2.9.1.5. Tartışma

Bu kısımda daha çok Giriş ve Genel Bilgiler’de söz edilen varsayımların tez çalışması ile elde edilen bulgularla ne ölçüde desteklendiği konusu üzerinde durulmalıdır. Giriş, genel bilgiler ve bulgular bölümlerinde verilen çerçeve içinde tartışılır (24).

2.10. Tezin makale olarak yayınlanması

Tezlerin makaleye dönüşmesi ve yayınlanması, araştırmanın kaliteli ve tıp camiası tarafından iyi birer çalışma olduğunun onaylanması ve de akademik ilerlemenin bir göstergesi olarak kabul ediliyor olması bakımından önemlidir (27).

Akademik yükselmelerin önemli bir basamağı olan Sağlık bilimleri temel alanında Doçentlik ünvanı alınması ile ilgili güncel şartlar arasında 101 nolu kriterin “3.Lisansüstü veya Tıpta Uzmanlık Tezlerinden Üretilmiş Yayınlar” başlıklı şartın altında, tıpta uzmanlık

tezlerinden üretilmiş makale veya sözlü bildirileri içeren dört farklı kriterden en az 1'inin yapılmasının zorunlu olması, akademik yükselme hedefi olan TUÖ'lerinin tezlerini yayın haline getirmesini zorunlu kılmaktadır.

(http://www.uak.gov.tr/temelalan/TA_Tablo10_2019M_140319.pdf erişim tarihi 14.03.2019)

(28).

2.11. Bilimsel Çalışma Tipleri

Bilimsel araştırmaların tasarımları ve farklı sorulara verdiği uygun yanıtlar çalışmanın klinik değerinin temel belirleyicisidir (29, 30). Genellikle araştırma tasarımında iki temel yaklaşım vardır ve bunlar gözlemsel araştırmalar ve deneysel (girişimsel) araştırmalar şeklinde iki başlık altında incelenir (31).

2.11.1. Gözlemsel Çalışmalar

Bir araştırma planına ya da protokole göre katılımcılar gruplara ayrılır. Gözlemsel araştırmalar, gerekli klinik verilerin önceden mevcut olması, sonuca hızlı varılması ve daha maliyetin daha az olması nedeniyle diğer çalışmalara göre daha caziptir (32).

Gözlemsel araştırmalar da kendi aralarında iki alt gruba ayrılmaktadır. Bunlar; tanımlayıcı ve analitik araştırmalardır.

2.11.1.1. Tanımlayıcı Çalışmalar

Tanımlayıcı çalışmalar, araştırmadaki özelliklerin dağılımını tanımlamakta kullanılır. Karşılaştırma yoktur, neden sonuç ilişkisi ise aranmamaktadır. Genellikle bu tip çalışmalara küçük bir grup denekte bazen de yalnızca birkaç hastada gözlenen ilginç sonuçların bildirilmesi şeklindedir. Baştan planlanmış bir çalışma düzeni yoktur ve genellikle istatistik analiz de yer almaz. Elde edilen bulgular daha sonra prospektif çalışmaların planlanmasında kullanılabilir (31).

2.11.1.1.2 Analitik Çalışmalar

Değişkenlerin arasındaki ilişki, muhtemel sonuçlar ve nedenlerin araştırılmasında kullanılır (31).

Çalışmanın amacına, örneklerin nasıl seçildiğine ve verilerin toplandığı zamana göre ayrılmaktadır. Analitik çalışmalar kendi içerisinde üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar; Kohort, kesitsel ve vaka-kontrol çalışmalarıdır (33).

Vaka-kontrol çalışmaları analitik çalışmalar arasında en sık kullanılan çalışmalardır. Özellikle nadir görülen hastalıklarda kullanılırlar (34).

2.11.1.2.1. Kohort Çalışmaları

Kohort, ortak özelliklere sahip hastaların oluşturduğu grup demektir. Kohort çalışma, bir grup hastanın zaman içinde takip edildiği çalışma şeklidir. Örnek olarak, yenidoğan döneminde anestezi alan çocukların adolesan dönemdeki akademik performanslarının karşılaştırılması verilebilir. Bu tip çalışmaların avantajları, araştırmacının yeni veya özel vaka sonuçlarını ortaya koyabilmesi, hastalık progresyonlarına, evreleme ve doğal hikayeye bakılabilmesidir. Kohort çalışması ile rölatif risklere, insidans oranlarına ve çalışma kapsamındaki geçici değişkenlerden kaynaklanan nedensel ilişkilere de bakılabilir (35, 36).

2.11.1.2.2. Kesitsel Çalışmalar

Genellikle bir gruptaki bireyler anlık olarak tanımlanır. Kesitsel çalışmalar her bir özne için maruziyet ve sonucu aynı anda ortaya koymakta kullanılır. Bu tür çalışmalar daha az kaynak ve zaman gerektirir bu yüzden de en sık olarak hipotez taranmasında kullanılırlar (36, 32). Kesitsel çalışmalar prevalans, tedaviler, hizmet veya diğer sonuçlar ve bu sonuçlar ile ilişkili faktörlerin anlaşılmasında kullanılmaktadır (35).

2.11.1.2.3. Vaka-Kontrol Çalışmaları

Bir etkene geçmişte maruz kalma hikâyesine göre, sonuçların olduğu vaka grubu ile sonuçların olmadığı kontrol grubunun karşılaştırılmasının olduğu çalışmalardır. Bu çalışmalar, sonuçların nadir olduğu ve geçmiş maruziyetin güvenilir olduğu durumlar için uygundur (35).

2.11.2. DeneySEL veya Girişimsel Çalışmalar

Araştırmacılar çalışmada yer alan konularda bir girişimin etkisini test ederler. Bu tür çalışmalar kontrollü veya kontrolsüz olabilir. Kontrollü tasarlanmış bir çalışma da randomize veya randomize olmayan şeklinde planlanabilir (31).

2.11.2.1. Randomize Kontrollü Çalışmalar

Bir deney grubu ve bir kontrol grubunu içeren belirli bir yöntem eşliğinde konunun değerlendirildiği prospektif özellikteki girişimsel çalışmalardır (31). Randomize kontrollü çalışmaların öncülü sayılabilecek ilk klinik çalışma, İskoç cerrah James Lind'in denizcilerde narenciye ürünlerinin skorbüte iyi geldiğinin keşfedildiği çalışmaydı. "Sıra ile dahil etme" yöntemi kullanılan çalışmalar (alternate allocation) 1900'lerde kullanılmaya başlanmış, ancak ilk randomize kontrollü çalışmanın 1948'de yapılan ve streptomisin'in pulmoner tüberkülozdaki etkisi gösterildiği çalışma olarak kabul edilir (37, 38). Randomize kontrollü çalışmalar, kanıta dayalı tıp açısından girişimlerin etkisini ve yararını değerlendirmek için önemli kanıtsal değere sahiptirler (39, 40). Randomize kontrollü çalışmalar tedavi edici girişimlerin değerlendirilmesinde, randomize olmayan çalışmalara göre büyük bir avantaja sahip olmaları nedeniyle tercih edilir (41).

2.11.2.2. Randomize Olmayan Kontrollü Çalışmalar

Randomizasyonun önemi, değişkenlerin tüm gruplara eşit dağılımından kaynaklanmaktadır (42). Randomize olmayan girişimsel çalışmalar deney ve kontrol grubuna paylaşırma yapılırken randomizasyonun olmadığı, bu sebeple de taraflı bir yaklaşımın sergilenemediği çalışmalar olup, bu durum da sonuçları değiştirebilir. Randomize olmayan girişimsel çalışmalar, randomize girişimsel çalışmaların uygulanamadığı durumlarda tercih edilmektedir (43).

2.12. Yayın ve Yayın Çeşitleri

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçların halka ve/veya bilimsel çevrelere ulaştırılması işlemine yayın denir. Bir çalışmanın yayın olma olasılığı, güvenilirliği ve kalitesi çalışmanın tasarım biçiminin uygun seçimi ile mümkündür. Çalışmanın tipi, çalışma tasarımının önemli bir parçasıdır. Yanıtı aranan soru ile ilgili doğru sonuca varmak, uygun planlama ve uygulamayla mümkündür (30).

Bilimsel süreçte, çalışmanın sonuçlarının bir bilimsel toplantıda veya hakemli bir dergide yayınlaması demek, elde edilen verilerin bilim camiası tarafından kabul edilebilirliğinin ve bilimsel değerinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (44).

Yayın tipi açısından bakıldığında poster, tebliğ-bildiri, editöre mektup, olgu sunumu, bilimsel makale ve derleme yayın çeşitleri olarak kabul edilmektedir.

Poster: Mevcut çalışma ile derlenen bilgilerin, aktarılmak üzere resim yazı ve/veya şemalarla sergilenmesidir. Sözel bir sunumu görsel bir destekle birleştiren bir iletişim aracıdır.

Tebliğ-Bildiri: Bilimsel konu veya çalışmanın sözlü veya yazılı olarak kongrede sunulmasıdır.

Editöre Mektup: Herhangi bir konu ile ilgili olarak, okuyucu tarafından, yayınlanan yazının yazarına gönderilen mektuptur.

Olgu Sunumu: Tıpta bir olgu ile ilgili bulgu, tanı, tedavi ve takip ile ilgili hazırlanan raporun sunumudur.

Bilimsel Makale: Özgün araştırma sonuçlarını anlatan yazılı ve basılı rapor olarak tanımlanmaktadır.

Derleme: Önceden dergilerde yayınlanmış çok sayıda makalenin değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçların yer aldığı bir makaledir; yazarın kendi araştırma yaklaşımı ya da ilgi alanına göre düzenlenir (45, 46).

2.13. Uluslararası İndeksler

Institute for Scientific Information (ISI), düzenli bir şekilde binlerce bilimsel dergiyi tarayarak, içeriğini okuyucularına duyuran bir sistemdir. Dr. Eugene Garfield tarafından 1958 yılında kurulmuş olan ISI, daha sonra Thomson Yayın Grubu'na geçmiştir. Günümüzde ise "Clarivate Analytics" firması tarafından işletilmektedir (47).

Science Citation Index (SCI), Science Citation Index-Expanded (SCI-E), Social Sciences Citation Index (SSCI) ve Arts and Humanities Citation Index (AHCI) merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan ISI tarafından kullanılan indekslerdir. Bu indeksler uzun süredir kullanılmalarına rağmen, 2001 yılından beri, ülkemizde akademik yükseltmelerde bu indeksler tarafından taranan dergilerde makale yayınlama zorunluluğu getirildikten sonra, akademisyenler arasında daha fazla konuşulur ve kullanılır hale gelmiştir (11, 47).

Temel olarak SCI, bilgi bankasının basılı materyal ve kompakt disk (CD); SCI-E ise web versiyonudur. Bu açıdan değerlendirildiğinde SCI-E, SCI' ya göre %60 daha fazla bilgi içermekte ve CD versiyonundan 2,000 adet daha fazla dergi taramaktadır. “Clarivate Analytics” firmasının en son güncellemesinde ise [(<https://mjl.clarivate.com/home>) erişim tarihi 15.01.2020] dergilerin SCI-E veya SCI dizininde oldukları belirtilmemekte, dergiler impact faktörlerine göre dört çeyreğe ayrılmaktadır ve Q1-Q4 arasında sınıflandırılmaktadır (47).

2.13.1. Anestezi Alanındaki Uluslararası İndeksli Dergiler

Anesteziyoloji alanında SCI ve SCI-E’de indekslenen uluslararası dergileri belirlemek amacıyla, “<http://mjl.clarivate.com/cgi-bin/jrnlst/jlsubcatg.cgi?PC=SS> “ kaynağı aracılığıyla Science Citation Index Expanded - anesthesiology - journal list olarak arama yapıldığında 32 dergi bulunmaktadır. Bu dergiler; Acta Anaesthesiologica Scandinavica, Anaesthesia, Anaesthesia and Intensive Care, Anaesthesia Critical Care & Pain Medicine, Anaesthesist, Anasthesiologie & Intensivmedizin, Anasthesiologie Intensivmedizin Notfallmedizin Schmerztherapie, Anesthesia and Analgesia, Anesthesiology, BMC Anesthesiology, British Journal of Anaesthesia, Canadian Journal of Anesthesia- Journal Canadien D Anesthesie, Clinical Journal of Pain, Current Opinion in Anesthesiology, European Journal of Anaesthesiology, European Journal of Pain, International Journal of Obstetric Anesthesia, Journal of Anesthesia, Journal of Cardiothoracic and Vascular Anesthesia, Journal of Clinical Anesthesia, Journal of Clinical Monitoring and Computing, Journal of Neurosurgical Anesthesiology, Minerva Anesthesiologica, Pain, Pain Medicine, Pain Physician, Pain Practice, Pediatric Anesthesia, Perioperative Medicine, Regional Anesthesia and Pain Medicine, Revista Brasileira de Anesthesiologia, Schmerz, olarak sıralanmaktadır (48).

İlgili dergilerin katalog bilgileri Tablo 2.1’de yer almaktadır.

Tablo 2.1. Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanındaki SCI/SCI-E indeksli dergiler

Dergi adı	Dil	ISSN	SCI/SCI-E	İlk yayın yılı	Yayın sıklığı	Ülke	IF
Acta Anaesthesiologica Scandinavica	İngilizce	0001-5172	SCI	1957	Yılda 10	İngiltere	2.228
Anaesthesia	İngilizce	0003-2409	SCI	1946	Ayda 1	İngiltere	5.879
Anaesthesia And Intensive Care	İngilizce	310-057X	SCI	1972	Ayda 1	Avustralya	1.358
Anaesthesia Critical Care & Pain Medicine	İngilizce	2352-5568	SCI-E	2015	Yılda 6	Fransa	2.734
Anaesthesist	İngilizce/Almanca	0003-2417	SCI	1952	Ayda 1	Almanya	0.904
Anesthesiologie & Intensivmedizin	Almanca	0170-5334	SCI-E	1960	Ayda 1	Almanya	0.723
Anesthesiologie Intensivmedizin Notfallmedizin Schmerztherapie	Almanca	0939-2661	SCI-E	1991	Ayda 1	Almanya	0.265
Anesthesia And Analgesia	İngilizce	0003-2999	SCI	1957	Ayda 1	ABD	3.489
Anesthesiology	İngilizce	0003-3022	SCI	1940	Ayda 1	ABD	6.424
BMC Anesthesiology	İngilizce	1471-2253	SCI-E	2001	Düzensiz	İngiltere	1.619
British Journal of Anaesthesia	İngilizce/Fransızca/Almanca	0007-0912	SCI	1923	Ayda 1	İngiltere	6.499
Canadian Journal of Anesthesia-Journal Canadien D Anesthesie	İngilizce/Fransızca	0832-610X	SCI	1987	Yılda 11	ABD	3.374
Clinical Journal of Pain	İngilizce	0749-8047	SCI-E	1985	Yılda 9	ABD	2.893
Current Opinion in Anesthesiology	İngilizce	0952-7907	SCI-E	1988	Ayda 1	ABD	2.102
European Journal of Anaesthesiology	İngilizce	0265-0215	SCI-E	1984	Ayda 1	İngiltere	4.140
European Journal of Pain	İngilizce	1090-3801	SCI-E	1997	Yılda 10	İngiltere	3.188

İnternational Journal of Obstetric Anesthesia	İngilizce	0959-289X	SCI-E	1991	Yılda 4	Hollanda	1.958
Journal of Anesthesia	İngilizce	0913-8668	SCI-E	1987	Yılda 4	Japonya	1.462
Journal of Cardiothoracic And Vascular Anesthesia	İngilizce	1053-0770	SCI	1991	Ayda 1	ABD	1.882
Journal of Clinical Anesthesia	İngilizce	0952-8180	SCI-E	1988	Yılda 8	ABD	3.542
Journal of Clinical Monitoring And Computing	İngilizce	1387-1307	SCI-E	1988	Yılda 8	Hollanda	2.179
Journal of Neurosurgical Anesthesiology	İngilizce	0898-4921	SCI	1989	Yılda 4	ABD	3.238
Minerva Anestesiologica	İngilizce/İtalyanca	0375-9393	SCI-E	1953	Ayda 1	İtalya	2.840
Pain	İngilizce	0304-3959	SCI	1975	Yılda 21	ABD	6.029
Pain Medicine	İngilizce	1526-2375	SCI	2000	Ayda 1	İngiltere	2.758
Pain Physician	İngilizce	1533-3159	SCI-E	1999	Yılda 6	ABD	2.942
Pain Practice	İngilizce	1530-7085	SCI-E	2001	Yılda 4	ABD	2.486
Pediatric Anesthesia	İngilizce	1155-5645	SCI-E	1991	Ayda 1	Fransa	2.037
Perioperative Medicine	İngilizce	2047-0525	SCI-E	2012	-----	İngiltere	1.350
Regional Anesthesia And Pain Medicine	İngilizce	1098-7339	SCI-E	1998	Ayda 1	ABD	5.113
Revista Brasileira De Anestesiologia	İngilizce	0034-7094	SCI-E	1951	Ayda 1	Brezilya	0.968
Schmerz	Almanca	0932-433X	SCI	1987	Ayda 1	Almanya	1.267

2.14. Atıf ve Önemi

Bilimsel bir çalışmada elde edilen veri, metin, ileri sürülen düşünce ve ya belirtilen bir görüş, diğer bir akademik çalışmada öne sürülen hipotezin oluşturulması veya desteklenmesi amacıyla, alındığı kaynak belirtilerek, metinde geçiş sırasına göre numaralandırılarak kullanılabilir ve bu süreç atıf olarak adlandırılır (49).

Yeni yayınlamış makalelerin atıf sayısı doğal olarak düşüktür, atıf sayıları yıllar içerisinde artış gösterebilmektedir. Bu bağlamda, atıflar değerlendirilirken bilim insanının her yayını için aldığı atıfların ayrı ayrı değerlendirilmesi yerine toplam atıflarının değerlendirilmesi daha doğru bir yaklaşımdır (50).

Bir yayına uzun sürede hiç atıf yapılmıyorsa, o yayının ilgili alanda hiç dikkat çekmediği ya da ilgili alana bilimsel anlamda anlamlı bir katkı yapmadığına dair uzun süreli değerlendirmelerin yapılması da gerekmektedir (50).

Bilimsel yayınlara yapılan atıflar, yayını yapmış olan bilim insanı kadar, çalıştığı kurumun, yayının yapıldığı kaynağın saygınlığını da doğrudan etkileyen önemli bir ölçüttür. Dünya’da en iyi dergilerin, kurumların, üniversitelerin, kişilerin belirlenmesinde ve uluslararası saygın bilimsel ödüllerin verilmesinde, atıflar ve atıfların değerlendirildiği h-index temel belirleyici öğeler arasındadır (50).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulunun 21.12.2017 tarih ve 2017/29-17 sayılı onayı ile (Başkan; Prof. Dr. Banu Önvural) Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı'nda gerçekleştirildi.

Çalışma kapsamında Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, tez arşivi sayfasında yer alan 1 Ocak 1970 tarihinden 31 Aralık 2016 tarihine kadar Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanlığı alanında yapılan tüm tezler incelendi.

Çalışmamızda 1970 ve 2016 yılları arasındaki Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında yazılan tezlere Haziran-Ağustos 2019 tarihleri arasında ulaşıldı. Tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla ulaşıldıktan sonra (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> Erişim tarihi: 1 Haziran 2019), Google (<https://www.google.com/>), Google Scholar (<http://scholar.google.com.tr/>), PubMed (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>) ve TR Dizin TÜBİTAK ULAKBİM (<https://trdizin.gov.tr/>) arama motorlarında tarama alanlarına tez yazarlarına ait ad soyad bilgileri, tezin Türkçe ve İngilizce başlığı ve anahtar kelimeleri girilerek tarama yapıldı. Tezlerin yazarları, çalışma konuları, çalışma türleri, araştırma tasarımları, yazıldığı yıllar, çalışmaya dahil edilen olgu sayıları, kanıt seviyeleri, tezin yapıldığı kurum, tez danışmanları, tez danışmanlarının o tarihteki YÖK tez merkezinde kayıtlı akademik unvanları, tezlerin yayın olma durumları, yayınlanan tezlerin yayın oldukları tarih, yayının basıldığı derginin adı, derginin ülkesi, derginin yer aldığı indeks, derginin yayın evinin kıtası, derginin yayın dili, derginin impakt faktörü, dergilerin alanları, dergilerin PubMed'de yer alıp almama durumu ve yurt dışı dergilerde basılmış yayınlarda atıf sayıları belirlenip kayıt edildi.

Çalışmada kapsamında YÖK'ün tez arşivi sayfasındaki ulaşım izni olmayan tezler belirtildi. Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanlığı dışındaki tezler çalışma kapsamı dışında tutuldu.

Elde edilen veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows 24,0 istatistik programı kullanılarak analiz edildi. Devamlı değerler alan veriler ortalama $\pm$ standart sapma olarak gösterildi. Sıklık bildiren veriler sayı (n) ve yüzde (%) olarak ifade edildi.

Devamlı değerler alan verilerin analizinde, verilerin Kolmogorov- Smirnov testi ile normal dağılım paternine uyup uymadığının tespitinin ardından, normal dağılım özelliği göstermeyen verilerde grup sayısına göre 2 grubun karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, çoklu grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi, çoklu grup analizinde One Way ANOVA testi ve post hoc Tukey düzeltmeleri kullanıldı. Sıklık belirten verilerin analizinde Ki kare testi kullanıldı. Veriler arasındaki olası korelasyon ilişkileri pearson korelasyon testi ile analiz edildi. p değerinin 0,05'in altında olması anlamlı farklılık olarak kabul edildi.

4. BULGULAR

Çalışmamız kapsamında Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, tez arşivi sayfasında yer alan; 1970 yılı 1 Ocak tarihinden, 2016 yılı 31 Aralık tarihine kadar Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanlığı alanında yapılan toplam 2803 tez incelendi. İncelenen tezlerin 2714 (%96,8)'i Üniversitelerden, 89 (%3,2)'si Sağlık Bakanlığı Eğitim Araştırma Hastaneleri'nden yapılan tezlerdi. Tezlerin 1964 (%70,1)'ünün Ankara ili ve Ankara ilinin batısında yer alan şehirlerdeki kurumlar bünyesinde, 839 (%29,9)'unun ise Ankara ilinin doğusundaki şehirlerde yer alan kurumlarda yapıldığı belirlendi. Üç büyükşehir olan Ankara, İstanbul, İzmir'de yapılan tez sayısı 1258 (%44,9) iken, diğer şehirlerde 1545 (%55,1) tez yapıldığı belirlendi.

Tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, en fazla tezin 296 (%10,6) tez ile 2011 yılında yapıldığı belirlendi. Tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 4.1 ve Tablo 4.2'de görülmektedir.

Tablo 4.1. Tezlerin yıllara göre dağılımları

Yıllar	Tez Sayısı n (%)
1970	2 (%0,1)
1971	2 (%0,1)
1973	2 (%0,1)
1975	1 (%0,0)
1976	1 (%0,0)
1977	1 (%0,0)
1978	1 (%0,0)
1979	2 (%0,1)
1980	4 (%0,1)
1981	4 (%0,1)
1982	11 (%0,4)
1983	14 (%0,5)
1984	12 (%0,4)
1985	4 (%0,1)
1986	1 (%0,0)
1988	5 (%0,2)
1989	8 (%0,3)
1990	2 (%0,1)
1991	7 (%0,2)
1992	15 (%0,5)
1993	3 (%0,1)
1994	11 (%0,4)
1995	14 (%0,5)
1996	19 (%0,7)
1997	10 (%0,4)
1998	14 (%0,5)
1999	21 (%0,7)
2000	45 (%1,6)
2001	76 (%2,7)
2002	105 (%3,7)
2003	120 (%4,3)
2004	112 (%4,0)
2005	132 (%4,7)
2006	118 (%4,2)
2007	134 (%4,8)
2008	154 (%5,5)
2009	187 (%6,7)
2010	254 (%9,1)
2011	296 (%10,6)
2012	204 (%7,3)
2013	205 (%7,3)
2014	178 (%6,4)
2015	132 (%4,7)
2016	160 (%5,7)
Toplam	2803 (%100)

Tablo 4.2. Tezlerin yıllara göre dağılımları

Yıllar	Tez Sayısı n (%)
<1990	77 (%2,7)
1990-1994	36 (%1,3)
1995-1999	78 (%2,8)
2000-2004	458 (%16,3)
2005-2009	725 (%25,9)
>2010	1429 (%51,0)
Toplam	2803 (%100)

Çalışmamıza alınan tezlerin danışmanlarının, tezin yapıldığı tarihteki YÖK Tez Tarama sayfasında yer alan akademik ünvanları değerlendirildiğinde; tezlerden 1283 (%45,8)'ünün danışmanının profesör, 818 (%29,2)'inin danışmanının doçent, 471 (%16,8)'inin danışmanının yardımcı doçent, 71 (%2,5)'inin danışmanının uzman olduğu saptandı. YÖK Tez Tarama sayfasında 160 (%5,7) tezin danışmanının belirtilmediği saptandı.

Çalışmamıza alınan tezlerin araştırma tasarımları incelendiğinde 2397 (%85,5) tezin klinik, 346 (%12,3) tezin deneysel, 60 (%2,1) tezin diğer (anket çalışması) araştırma tasarımlarında olduğu belirlendi.

Çalışmamıza alınan tezler, çalışma türleri açısından incelendiğinde 2200 (%78,5) tezin prospektif, 257 (%9,2) tezin retrospektif, 346 (%12,3) tezin deneysel olduğu belirlendi.

Tezler, konu alanlarına göre sınıflandığında 1391 (%49,3) tezin genel anestezi, 626 (%22,3) tezin rejyonal anestezi/periferik bloklar, 430 (%15,3) tezin yoğun bakım, 219 (%7,8) tezin ağrı, 78 (%2,8) tezin sedoanaljezi ve 69 (%2,5) tezin diğer konularda yazıldığı belirlendi.

Genel anestezi alanındaki tezlerin konuları, genel anestezinin alt başlıklarına göre sınıflandığında; 465 (%33,7)'inin genel anestezi, 192 (%13,9)'sinin genel cerrahi anestezisi, 164 (%11,9)'ünün göğüs kalp damar anestezisi, 133 (%9,6)'ünün nöroanestezi, 121 (%8,8)'inin pediatrik anestezi, 101 (%7,3)'inin obstetrik jinekolojik anestezi, 71 (%5,1)'inin KBB- göz- plastik cerrahi anestezisi, 49 (%3,5)'inin ortopedi anestezisi, 32 (%2,3)'sinin üroloji anestezisi, 27 (%2,0)'sinin geriatik anestezi, 23 (%1,7)'ünün gününbirlik anestezi, 1 (%0,1)'inin sedoanaljezi ve 2 (%0,1) tezin diğer konularda yazıldığı belirlendi.

Rejyonal anestezi alanındaki tezlerin konuları, rejyonal anestezinin alt başlıklarına göre sınıflandırıldığında; tezlerin 169 (%27,0)'unun rejyonal anestezi- periferik bloklar, 167 (%26,7)'sinin ortopedi anestezisi, 140 (%22,4)'ının obstetrik jinekolojik anestezi, 41 (%6,5)'inin üroloji anestezisi, 39 (%6,2)'unun genel cerrahi anestezisi, 33 (%5,3)'ünün pediatrik anestezi, 15 (%2,4)'inin göğüs kalp damar anestezisi, 8 (%1,3)'inin geriatrik anestezi, 6 (%1,0)'sının sedoanaljezi, 5(%0,8)'inin KBB- göz- plastik cerrahi anestezisi, 3 (%0,5)'ünün nöroanestezi olduğu belirlendi.

Çalışmamızda, yapılan tezler kanıt düzeylerine göre sınıflandırıldığında kanıt düzeyi B (randomize kontrollü/randomize tek-çift kör tasarlanmış çalışmalar) olan 1603 (%57,2) tez, kanıt düzeyi C (prospektif çalışmalar) olan 597 (%21,3) tez, kanıt düzeyi F (hayvan deneyi, deneysel çalışmalar) olan 346 (%12,3) tez, kanıt düzeyi D (retrospektif çalışmalar) olan 257 (%9,2) tez olduğu belirlendi.

Yapılan tezlerin 46(%1,6)'sının özet bilgisine ulaşamadı, 2757(%98,4)'sinin özetlerine ulaşıldı.

Tezlerin 719 (%25,7)'unun yayın olduğu, 2084 (%74,3)'ünün yayın olmadığı belirlendi. Yayınlanan tezlerin 599 (%83,3)'unda yayındaki birinci ismin tez sahibinin ismiyle aynı olduğu, 120 (%16,7)'sinde ise farklı olduğu belirlendi.

Yayın olan tezlerin, yayın oldukları yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 2000 yılı ve öncesinde oldukça düşük olan oran (%0,8), 2010 ve sonrasındaki yıllarda yazılan tezlerde giderek artış göstermiştir. En fazla yayına dönüşme oranı 2010 sonrası yazılan tezlerde bulunmuştur, bu tezlerin %66,9'unun yayına dönüştüğü belirlenmiştir. Tezlerin yıllara göre yayın olma oranları Tablo 4.3'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Yayın olan tezlerin yayınlandıkları yıllara göre dağılımı

Yıllar	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)
<1995	6 (%0,8)
1995-1999	6 (%0,8)
2000-2004	60 (%8,3)
2005-2009	166 (%23,1)
>2010	481 (%66,9)
Toplam yayın olan tez	719 (%100)

Tez ile yayın yılı arasındaki farkın 0-14 yıl arasında olduğu ve ortalamasının $3,14 \pm 2,26$ olduğu belirlendi. Tezler ile yayınlandığı yıllar arasındaki farklar Tablo 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. Tez ile yayınlandığı yıl arasındaki farkın incelenmesi

Tez ile Yayın Yılı Arasındaki Yıl Farkı	Tez Sayısı n (%)
0	30 (%4,2)
1	132 (%18,4)
2	189 (%26,3)
3	135 (%18,8)
4	74 (%10,3)
5	60 (%8,3)
6	37 (%5,1)
7	21 (%2,9)
8	18 (%2,5)
9	11 (%1,5)
10	4 (%0,6)
11	3 (%0,4)
12	2 (%0,3)
13	2 (%0,3)
14	1 (%0,1)
Toplam	719 (%100)

En fazla yayının yer aldığı dergiler %14 oranı ile Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Dergisi, %8,9 oranı ile Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanları Derneği Dergisi, ve üçüncü olarak da %5,6 oranı ile Ağrı Dergisiydi. Tezlerin en fazla yayın olarak yer aldığı yabancı kaynaklı dergiler ise %4,6 oranı ile Brazilian Journal of Anesthesiology, %3,1 oranı ile European Journal of Anaesthesiology ve %1,5 oranı ile Journal of Clinical Anesthesia olarak bulunmuştur. Tezlerin yayın olduğu dergilerin Tablo 4.5'te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. Tezlerin yayın olduğu dergilerin incelenmesi

Dergiler	Tez Sayısı n (%)
Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Dergisi	101 (%14,0)
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanları Derneği- Anestezi Dergisi	64 (%8,9)
Ağrı	40 (%5,6)
Brazilian Journal of Anesthesiology	33 (%4,6)
Turkish Journal of Medical Sciences	27 (%3,8)
European Journal of Anaesthesiology	22 (%3,1)
Balkan Medical Journal	12 (%1,7)
Göğüs-Kalp-Damar Anestezi ve Yoğun Bakım Derneği Dergisi	11 (%1,5)
Journal of Clinical Anesthesia	11 (%1,5)
Acta Anaesthesiologica Scandinavica	11 (%1,5)
Türk Yoğun Bakım Dergisi	10 (%1,4)
Journal of International Medical Research	10 (%1,4)
Saudi Medical Journal	10 (%1,4)
Middle East Journal of Anesthesiology	9 (%1,3)
Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi	9 (%1,3)
Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi	8 (%1,1)
Journal of Clinical and Experimental Investigations	8 (%1,1)
Bratislava Medical Journal	8 (%1,1)
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakóltesi Dergisi	7 (%1,0)
Journal of Anesthesia	7 (%1,0)
Anesthesia & Analgesia	6 (%0,8)
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakóltesi Dergisi	6 (%0,8)
Saudi Journal of Anaesthesia	6 (%0,8)
Cumhuriyet Tıp Dergisi	6 (%0,8)
Gölhane Tıp Dergisi-Gölhane Tıp Akademisi Bülteni	6 (%0,8)
European Review for Medical and Pharmacological Sciences	6 (%0,8)
The Eurasian Journal of Medicine	6 (%0,8)
The Kaohsiung Journal of Medical Sciences	6 (%0,8)
Dicle Tıp Dergisi	6 (%0,8)
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Dergisi	5 (%0,7)
Anaesthesia	5 (%0,7)
Türkiye Klinikleri Journal of Anesthesiology Reanimation	5 (%0,7)
Journal of Clinical Monitoring and Computing	5 (%0,7)
Nigerian Journal of Clinical Practice	5 (%0,7)
Journal of Opioid Management	4 (%0,6)
Transplantation Proceedings	4 (%0,6)
Medical Science Monitor	4 (%0,6)
Journal of Research in Medical Sciences	4 (%0,6)
Journal of Cardiothoracic and Vascular Anesthesia	4 (%0,6)
Fırat Tıp Dergisi	4 (%0,6)
Erciyes Tıp Dergisi	4 (%0,6)

Critical Care	4 (%0,6)
BioMed Research International	4 (%0,6)
Current Therapeutic Research, Clinical and Experimental	4 (%0,6)
Gynecologic and Obstetric Investigation	4 (%0,6)
Journal of Clinical and Analytical Medicine	3 (%0,4)
Türk Geriatri Dergisi	3 (%0,4)
Gazi Medical Journal	3 (%0,4)
Advances in Clinical and Experimental Medicine	3 (%0,4)
Minerva Anesthesiologica	3 (%0,4)
Turkish Neurosurgery	3 (%0,4)
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi	3 (%0,4)
Libyan Journal of Medical Sciences	3 (%0,4)
Journal of Surgical Research	3 (%0,4)
Journal of Investigative Surgery	3 (%0,4)
Anaesthesia and Intensive Care Journal	3 (%0,4)
Anesthesiology and Pain Medicine	3 (%0,4)
Anesthesia: Essays and Researches	3 (%0,4)
Göztepe Tıp Dergisi	3 (%0,4)
Abant Tıp Dergisi	2 (%0,3)
Paediatric Anaesthesia	2 (%0,3)
Pain Research and Management	2 (%0,3)
Pakistan Journal of Medical Sciences	2 (%0,3)
Surgical Laparoscopy Endoscopy & Percutaneous Techniques	2 (%0,3)
Yeni Tıp Dergisi	2 (%0,3)
Van Tıp Dergisi	2 (%0,3)
Singapore Medical Journal	2 (%0,3)
Bosnian Journal of Basic Medical Sciences	2 (%0,3)
Cerrahpaşa Tıp Dergisi	2 (%0,3)
SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi	2 (%0,3)
Renal Failure	2 (%0,3)
Marmara Medical Journal	2 (%0,3)
Journal of Surgery and Medicine	2 (%0,3)
Acta Anaesthesiologica Belgica	2 (%0,3)
Acta Orthopaedica et Traumatologica Turcica	2 (%0,3)
Advances in Therapy	2 (%0,3)
Journal Of The Turkish-German Gynecological Association	2 (%0,3)
Journal of Critical Care	2 (%0,3)
Haseki Tıp Bülteni	2 (%0,3)
Genel Tıp Dergisi	2 (%0,3)
Fundamental & Clinical Pharmacology	2 (%0,3)
European Journal of General Medicine	2 (%0,3)
European Journal of Cardio-Thoracic Surgery	2 (%0,3)
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi	2 (%0,3)
Medical Network Klinik Bilimler ve Doktora	2 (%0,3)
Journal: Med Glas (Zenica)	2 (%0,3)
Ege Tıp Dergisi	1 (%0,1)

Urolithiasis	1 (%0,1)
Ultrastructural Pathology	1 (%0,1)
Türkiye Klinikleri Cardiovascular Sciences Journal	1 (%0,1)
Turkish Journal of Urology	1 (%0,1)
Toraks Dergisi	1 (%0,1)
Therapeutics and Clinical Risk Management	1 (%0,1)
Türk Nefroloji Diyaliz ve Transplantasyon Dergisi	1 (%0,1)
Tüberküloz ve Toraks	1 (%0,1)
Supportive Care in Cancer	1 (%0,1)
SpringerPlus	1 (%0,1)
Skeletal Radiology	1 (%0,1)
Signa Vitae	1 (%0,1)
The Scientific World Journal	1 (%0,1)
Resuscitation	1 (%0,1)
Regional Anesthesia & Pain Medicine	1 (%0,1)
Pharmaceutical Biology	1 (%0,1)
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Dergisi	1 (%0,1)
Okmeydanı Tıp Dergisi	1 (%0,1)
Nutrition Journal	1 (%0,1)
Nutrition in Clinical Practice	1 (%0,1)
Neurosciences (Riyadh, Saudi Arabia)	1 (%0,1)
Medical Principles and Practice	1 (%0,1)
Magnesium Research	1 (%0,1)
The Korean Journal of Physiology & Pharmacology	1 (%0,1)
Korean Journal of Anesthesiology	1 (%0,1)
Kocatepe Tıp Dergisi	1 (%0,1)
Knee Surgery, Sports Traumatology, Arthroscopy	1 (%0,1)
Klinik Psikiyatri Bülteni	1 (%0,1)
Kafkas Tıp Bilimleri Dergisi	1 (%0,1)
Journal of Neurological Sciences (Turkish)	1 (%0,1)
Journal of Pediatric Hematology/Oncology	1 (%0,1)
Journal Of Pakistan Medical Association	1 (%0,1)
Journal of Obstetrics and Gynaecology	1 (%0,1)
Journal of Obstetrics and Gynaecology Research	1 (%0,1)
Journal of Neurosurgical Anesthesiology	1 (%0,1)
Journal of Laparoendoscopic & Advanced Surgical Techniques	1 (%0,1)
Journal of Endourology	1 (%0,1)
Journal of Clinical Neuroscience	1 (%0,1)
Journal of Burn Care & Research	1 (%0,1)
Journal of Anaesthesiology Clinical Pharmacology	1 (%0,1)
International Urology and Nephrology	1 (%0,1)
International Journal of Obstetric Anesthesia	1 (%0,1)
International Journal of Medical Sciences	1 (%0,1)
International Journal of Clinical and Experimental Medicine	1 (%0,1)
International Brazilian Journal of Urology	1 (%0,1)
Inflammation	1 (%0,1)

Indian Journal of Anaesthesiology	1 (%0,1)
Holistic Nursing Practice	1 (%0,1)
Hippokratia	1 (%0,1)
Hepatogastroenterology	1 (%0,1)
Ginekologia Polska	1 (%0,1)
Functional Neurology	1 (%0,1)
Expert Opinion on Pharmacotherapy	1 (%0,1)
Experimental and Clinical Transplantation	1 (%0,1)
European Journal of Pain	1 (%0,1)
European Journal of Gynaecological Oncology	1 (%0,1)
European Journal of Emergency Medicine	1 (%0,1)
Eklem Hastalıkları ve Cerrahisi	1 (%0,1)
Drugs in R&D	1 (%0,1)
Cureus	1 (%0,1)
The Clinical Respiratory Journal	1 (%0,1)
Clinical Nutrition	1 (%0,1)
The Clinical Journal of Pain	1 (%0,1)
Clinical and Investigative Medicine	1 (%0,1)
Clinical Drug Investigation	1 (%0,1)
Canadian Journal of Anesthesia	1 (%0,1)
Brazilian Journal of Medical and Biological Research	1 (%0,1)
Bozok Tıp Dergisi	1 (%0,1)
BMC Anesthesiology	1 (%0,1)
Bakırköy Tıp Dergisi	1 (%0,1)
Archivos Españoles de Urología	1 (%0,1)
The Annals of Thoracic Surgery	1 (%0,1)
Annals of Cardiac Anaesthesia	1 (%0,1)
Anaesthesist	1 (%0,1)
Akdeniz Tıp Dergisi	1 (%0,1)
Aesthetic Plastic Surgery	1 (%0,1)
Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi	1 (%0,1)
Acta Radiologica	1 (%0,1)
Acta Cardiologica	1 (%0,1)
Acta Anaesthesiologica Taiwanica	1 (%0,1)
Academic Emergency Medicine	1 (%0,1)
Toplam	719 (%100)

Çalışmamızda, yayın olan dergilerin indeksleri incelendiğinde 367(%51,0)'sinin yurt içi dergilerde, 293(%40,8)'ünün SCI-E dizininde yer alan dergilerde, 25(%3,5)'inin SCI dizininde yer alan dergilerde ve 34(%4,7)'ünün diğer indekslerde yer alan yurtdışı dergilerde yayın olduğu belirlendi.

Yayın olan tezlerin 419(%58,3)'u PubMed'de yer aldığı, 300(%41,7)'ünün yer almadığı belirlendi.

Tezlerin yayın olduğu dergilerden 392 (%54,5)'si Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanında, 327(%45,5)'si Anesteziyoloji ve Reanimasyon alanı dışında yer alan dergilerdi.

Tezlerin yayınlandığı dergilerin dili incelendiğinde 404 (%56,2)'ünün Türkçe, 309 (%43,0)'unun İngilizce ve 6(%0,8)'sının diğer diller olduğu belirlendi.

Tezlerin yayın olduğu dergilerin kıtaları incelendiğinde 541 (%75,2)'inin Avrupa, 62 (%8,6)'sinin Asya, 111 (%15,4)'inin Amerika ve 5 (%0,7)'inin diğer kıtalar olduğu belirlendi.

Çalışmalardaki olgu sayıları incelendiğinde en az 0, en çok 6647 olgu olduğu, ortalama $107,5 \pm 377,67$ olgu olduğu belirlendi.

Yurt dışı indekslerde yer alan dergilerde yayınlanan tezlerin atıf sayıları incelendiğinde en az 0 atıf, en çok 145 atıf yapıldığı, ortalama değerin $9,45 \pm 15,74$ olduğu belirlendi.

Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanına göre tezlerin yayın olma durumları incelendiğinde; tez danışmanı profesör olan tezlerin 310 (%24,2)'unun, doçent olan tezlerin 214 (%26,2)'ünün, yardımcı doçent (doktor öğretim üyesi) olan tezlerin 153 (%32,5)'ünün, uzman olan tezlerin 16 (%22,5)'sının, danışmanı belirtilmemiş olan tezlerin ise 26 (%16,3)'sının yayın olduğu belirlendi. Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanı ile tezlerin yayın olma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görüldü ($p < 0,001$). Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanına göre tezin yayın olma durumu Tablo 4.6'da yer almaktadır.

Tablo 4.6. Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanına göre tezin yayın olma durumunun incelenmesi

Tez Danışmanının Ünvanı	Yayın Olan Tez (n,%)	Yayın Olmayan Tez (n,%)	Toplam Tez (n, %)
Profesör	310 (%24,2)	973 (%75,8)	1283 (%100)
Doçent	214 (%26,2)	604 (%73,8)	818 (%100)
Yardımcı Doçent	153 (%32,5)	318 (%67,5)	471 (%100)
Uzman	16 (%22,5)	55 (%77,5)	71 (%100)
Belirsiz	26 (%16,3)	134 (%83,7)	160 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p < 0,001$)

Tezin yapıldığı kuruma göre tezin yayın olma durumu değerlendirildiğinde Sağlık Bakanlığı eğitim araştırma hastanelerinde yapılan 89 tezden 22 (%24,7)'sinin, üniversitelerde yapılmış olan 2714 tezin 697 (%25,7)'sinin yayın olduğu belirlendi. Tezin yapıldığı kuruma

göre tezin yayın olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığı belirlendi ($p = 0,838$).

Tezlerin yazıldığı kurumun Ankara'ya göre konumuna göre değerlendirildiğinde batıdaki 477 (%24,3) tezin yayın olduğu, doğudaki 242 (%28,8) tezin yayın olduğu belirlendi. Tezlerin Ankara'ya göre konumları ile yayın olma oranları arasında anlamlı fark bulundu ($p=0,011$).

Üç büyükşehire (Ankara, İstanbul, İzmir) göre tezlerin yayın olma durumları incelendiğinde büyükşehirlerde yazılan 292 (%23,2) tezin yayın olduğu, diğer şehirlerde yazılan 427 (%27,6) tezin yayın olduğu belirlendi. Tezlerin büyükşehirde yazılmasıyla yayın olması durumu arasında anlamlı fark bulundu ($p=0,008$).

Tezler, yazıldığı yıllara göre incelendiğinde 1995 öncesinde yazılan tezlerin 6 (%5,3)'ünün, 1995 ile 1999 yılları arasında yazılan tezlerin 17 (%21,8)'sinin, 2000 ile 2004 yılları arasında yazılan tezlerin 144 (%31,4)'ünün, 2005 ile 2009 yılları arasında yazılan tezlerin 237 (%32,7)'sinin, 2010 yılından sonra yazılan tezlerin 315 (%22)'inin yayın olduğu belirlendi. Tezlerin yazıldığı yıllara göre yayın olmaları arasında anlamlı fark bulundu ($p<0,001$). Tezin yapıldığı yıla göre tezlerin yayın olma oranları Tablo 4.7'de yer almaktadır.

Tablo 4.7. Tezlerin yazıldığı yıla göre tezlerin yayın olma oranları

Yıllar	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
<1995	6 (%5,3)	107 (%94,7)	113 (%100)
1995-1999	17 (%21,8)	61 (%78,2)	78 (%100)
2000-2004	144 (%31,4)	314 (%68,6)	458 (%100)
2005-2009	237 (%32,7)	488 (%67,3)	725 (%100)
>2010	315 (%22,0)	1114 (%78,0)	1429 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p<0,001$).

Tez çalışmalarının araştırma tasarımları göre yayın olma durumları incelendiğinde, tez araştırma tasarımları klinik olan 593 (%24,7) tezin, deneysel olan 115 (%33,2) tezin, diğer araştırma tasarımına sahip tezlerden 11 (%18,3) tezin yayın olduğu belirlendi. Tez araştırma tasarımına göre yayın olma durumları arasında anlamlı fark bulundu ($p=0,001$). Tez araştırma tasarımına göre yayın olma oranları Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo 4.8. Tezin araştırma tasarımlarına göre yayın olma oranlarının incelenmesi

Tez araştırma tasarımı	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
Klinik	593 (%24,7)	1804 (%75,3)	2397 (%100)
Deneysel	115 (%33,2)	231 (%66,8)	346 (%100)
Diğer	11 (%18,3)	49 (%81,7)	60 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p=0,001$).

Çalışma türüne göre tezlerin yayın olma durumları değerlendirildiğinde, prospektif yapılmış 557 (%25,3) tezin yayın olduğu, retrospektif yapılmış 47 (%18,3) tezin yayın olduğu, deneysel yapılmış 115 (%33,2) tezin yayın olduğu belirlendi. Çalışma türlerine göre tezlerin yayın olma durumları arasında anlamlı fark bulundu ($p<0,001$). Tezlerin çalışma türlerine göre yayın olma oranları Tablo 4.9’da incelenmiştir.

Tablo 4.9. Tezlerin çalışma türlerine göre yayın olma oranlarının incelenmesi

Çalışma Türü	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
Prospektif	557 (%25,3)	1643 (%74,7)	2200 (%100)
Retrospektif	47 (%18,3)	210 (%81,7)	257 (%100)
Deneysel	115 (%33,2)	231 (%66,8)	346 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p<0,001$).

Konu alanına göre tezler incelendiğinde; genel anestezi konulu tezlerden 356 (%25,8), rejyonel anestezi ve periferik bloklar konulu tezlerden 168 (%26,8), yoğun bakım konusundaki tezlerden 84 (%19,5), ağrı konusundaki tezlerden 72 (%32,9), sedoanaljezi

konusundaki tezlerden 26 (%33,3), diğer (anket vb) tezlerden 13 (%18,8) tezin yayın olduğu, belirlendi. Konu alanlarına göre tezlerin yayın olma durumları arasında anlamlı fark bulundu ($p=0,002$). Tezlerin konu alanlarına göre yayın olma oranları Tablo 4.10'da yer almaktadır.

Tablo 4.10. Tezlerin konu alanlarına göre yayın olma oranlarının incelenmesi

Konu Alanı	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
Genel Anestezi	356 (%25,8)	1025 (%74,2)	1381 (%100)
Rejyonal Anestezi/Periferik bloklar	168 (%26,8)	458 (%73,2)	626 (%100)
Yoğun Bakım	84 (%19,5)	346 (%80,5)	430 (%100)
Ağrı	72 (%32,9)	147 (%67,1)	219 (%100)
Sedoanaljezi	26 (%33,3)	52 (%66,7)	78 (%100)
Diğer	13 (%18,8)	56 (%81,2)	69 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p=0,002$).

Genel anestezi konusundaki tezler alt başlıklarına göre incelendiğinde nöroanestezi konusunda 33 (%24,8), Göğüs kalp damar anestezisi konusunda 49 (%29,9), obstetri jinekoloji konulu 28 (%27,7), pediatrik anestezi konusunda 30 (%24,8), ortopedi konusunda 14 (%28,6), üroloji konusundaki 10 (%31,3), KBB-göz ve plastik cerrahi konusundaki 21 (%29,6) , geriatric anestezi konusundaki 9 (%33,3), gününbirlik anestezi konusundaki 10 (%43,5), genel cerrahi konusunda 54 (%28,1), genel anestezi konusunda 96 (%20,6), sedoanaljezi konusundaki 1 (%100) tezin yayın olduğu belirlendi. Diğer konulardaki tezlerden 1 (%50,0) tezin yayın olduğu belirlendi. Genel anestezinin alt başlıklarına göre tezin yayın olması ile arasında anlamlı fark bulunamadı ($p=0,115$). Tezlerin konu alanlarına göre (genel anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranları Tablo 4.11'de sunulmuştur.

Tablo 4.11. Tezlerin konu alanlarına göre (genel anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranlarının incelenmesi

Konu Alanı	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
Genel Anestezi	96 (%20,6)	369 (%79,4)	465 (%100)
Genel Cerrahi	54 (%28,1)	138 (%71,9)	192 (%100)
Göğüs Kalp Damar	49 (%29,9)	115 (%70,1)	164 (%100)
Nöroanestezi	33 (%24,8)	100 (%75,2)	133 (%100)
Pediyatrik Anestezi	30 (%75,2)	91 (%24,8)	121 (%100)
Obstetri Jinekoloji	28 (%27,7)	73 (%72,3)	101 (%100)
KBB Göz Plastik Cerrahi	21 (%29,6)	50 (%70,4)	71 (%100)
Ortopedi	14 (%28,6)	35 (%71,4)	49 (%100)
Günübirlik Anestezi	10 (%43,5)	13 (%56,5)	23 (%100)
Üroloji	10 (%31,3)	22 (%68,8)	32 (%100)
Geriyatrik Anestezi	9 (%33,3)	18 (%66,7)	27 (%100)
Sedoanaljezi	1 (%100)	0 (%0)	1 (%100)
Diğer	1 (%50)	1 (%50)	2 (%100)
Toplam	356 (%25,8)	1025 (%74,2)	1381 (%100)

Ki Kare testi, (p=0,115)

Rejyonal anestezi konusundaki tezler alt başlıklarına göre incelendiğinde rejyonal anestezi – periferik bloklar konusunda 47 (%27,8), ortopedi konusunda 46 (%27,5), obstetri jinekoloji konusunda 41 (%29,3), üroloji konusunda 12 (%29,3), günübirlik anestezi konusunda 10 (%43,5), pediyatrik anestezi konusunda 9 (%27,3), genel cerrahi konusunda 6 (%15,4), geriyatrik anestezi konusunda 3 (%37,5), göğüs kalp damar konusundaki 2 (%13,3), KBB-göz ve plastik cerrahi konularında 1 (%20,0), sedoanaljezi konusunda 1 (%16,7) tezin yayın olduğu belirlendi. Rejyonal anestezi alt başlıkları incelendiğinde tezlerin yayın olmasıyla arasında anlamlı fark bulunamadı (p=0,756). Tezlerin konu alanlarına göre (rejyonal anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranları Tablo 4.12’de görülmektedir.

Tablo 4.12. Tezlerin konu alanlarına göre (rejyonel anestezi alt başlıklarına göre) yayın olma oranlarının incelenmesi

Konu Alanı	Yayın Olan Tez Sayısı n (%)	Yayın Olmayan Tez Sayısı n (%)	Toplam Tez Sayısı n (%)
Rejyonel Anestezi- Periferik Blok	47 (%27,8)	122 (%72,2)	169 (%100)
Ortopedi	46 (%27,5)	121 (%72,5)	167 (%100)
Obstetri Jinekoloji	41 (%29,3)	99 (%70,7)	140 (%100)
Üroloji	12 (%29,3)	29 (%70,7)	41 (%100)
Günübirlik Anestezi	10 (%43,5)	13 (%56,5)	23 (%100)
Pediyatrik Anestezi	9 (%27,3)	24 (%72,7)	33 (%100)
Genel Cerrahi	6 (%15,4)	33 (%84,6)	39 (%100)
Geriyatrik Anestezi	3 (%37,5)	5 (%62,5)	8 (%100)
Göğüs Kalp Damar	2 (%13,3)	13 (%86,7)	15 (%100)
KBB Göz Plastik Cerrahi	1 (%20,0)	4 (%80,0)	5 (%100)
Sedoanaljezi	1 (%16,7)	5 (%83,3)	6 (%100)
Nöroanestezi	0 (%0)	3 (%100)	3 (%100)
Toplam	168 (%26,8)	458 (%73,2)	626 (%100)

Ki Kare testi, (p=0,756)

Tezler, kanıt düzeylerine göre değerlendirildiğinde, kanıt düzeyi B olan tezlerin 468'inin (%29,2), C olan tezlerin 95'inin (%15,7), D olan tezlerin 47'sinin (%18,3), F olan tezlerin 109'unun (%32,5) yayın olduğu belirlendi. Kanıt düzeylerine göre tezlerin yayın olması arasında anlamlı fark olduğu görüldü (p<0,001). Tezlerin kanıt düzeylerine göre yayın olma durumları Tablo 4.13'te gösterilmiştir.

Tablo 4.13. Tezlerin kanıt düzeylerine göre yayın olma durumlarının incelenmesi

Kanıt Düzeyi	Yayın olan tez sayısı n (%)	Yayın olmayan tez sayısı n (%)	Toplam tez sayısı n (%)
B	467 (%29,1)	1136 (%70,9)	1603 (%100)
C	90 (%15,1)	507 (%84,9)	597 (%100)
D	47 (%18,3)	210 (%81,7)	257 (%100)
F	115 (%33,2)	231 (%66,8)	346 (%100)
Toplam	719 (%25,7)	2084 (%74,3)	2803 (%100)

Ki Kare testi, (p<0,001)

Tezlerin yazıldığı yıllara göre çalışma türleri incelendiğinde, 1995 yılına kadar yapılmış olan tezlerin 107'sinin (%94,7) prospektif, 1'inin (%0,9) retrospektif, 5'inin (%4,4) deneysel olduğu belirlendi. 1995-1999 yılları arası yapılan tezlerin 62'sinin (%79,5) prospektif, 16'sının (%20,5) deneysel olduğu belirlendi. 2000-2004 yılları arasında yapılan tezlerin 371'inin (%16,9) prospektif, 7'sinin (%2,7) retrospektif, 80'inin (%23,1) deneysel olduğu belirlendi. 2010 yılı ve sonrasındaki tezlerin ise, 1046'sının (%73,2) prospektif, 236'sının (%16,5) retrospektif, 147'sinin (%10,3) deneysel olduğu belirlendi. Tezlerin yazıldığı yıl ile çalışma türleri arasında anlamlı fark olduğu belirlendi. ($p<0,001$). Yapılan tezlerin yıllara göre çalışma türleri Tablo 4.14'te karşılaştırılmıştır.

Tablo 4.14. Yapılan tezlerin yıllara göre çalışma türlerinin karşılaştırılması

Çalışma Türü	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2005 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Prospektif	107 (%94,7)	62 (%79,5)	371 (%81,0)	614 (%84,7)	1046 (%73,2)	2200 (%78,5)
Retrospektif	1 (%0,9)	0 (%0)	7 (%1,5)	13 (%1,8)	236 (%16,5)	257 (%9,2)
Deneysel	5 (%4,4)	16 (%20,5)	80 (%17,5)	98 (%13,5)	147 (%10,3)	346 (%12,3)
Toplam	113 (%100)	78 (%100)	458 (%100)	725 (%100)	1429 (%100)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p<0,001$)

Tezlerin yazıldığı yıllara göre tez araştırma tasarımları incelendiğinde, 1995 yılına dek yapılan tezlerin 108'inin (%95,6) klinik çalışma, 5'inin (%4,4) deneysel çalışma olduğu belirlendi. 1995-1999 yılları arası yapılan tezlerin 62'sinin (%79,5) klinik çalışma, 16'sının (%20,5) deneysel çalışma olduğu belirlendi. 2000-2004 yılları arasında yapılan tezlerin 375'inin (%81,9) klinik çalışma, 80'inin (%17,5) deneysel çalışma ve 3 (%0,7) tezin de diğer araştırma tasarımlarından olduğu belirlendi. 2005-2009 yılları arasında yapılan tezlerin 615 (%84,8)'inin klinik çalışma, 98(%13,5)'inin deneysel çalışma, 12(%1,6)'sinin diğer araştırma tasarımlarına sahip olduğu belirlendi. 2010 yılı ve sonrasındaki tezlerin ise, 1237'sinin (%86,6) klinik çalışma, 147'sinin (%10,3) deneysel çalışma ve 45 (%3,1) tezin de diğer araştırma tasarımlarında olduğu belirlendi. Tezlerin yazıldığı yıllara göre araştırma tasarımları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlendi ($p<0,001$). Yapılan tezlerin yıllara göre araştırma tasarımlarının karşılaştırılması Tablo 4.15'te incelenmiştir.

Tablo 4.15. Yapılan tezlerin yıllara göre tez araştırma tasarımlarının karşılaştırılması

Çalışma Türü	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2005 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Klinik	108 (%95,6)	62 (%79,5)	375 (%81,9)	615 (%84,8)	1237 (%86,6)	2397 (%85,5)
Deneyssel	5 (%4,4)	16 (%20,5)	80 (%17,5)	98 (%13,5)	147 (%10,3)	346 (%12,3)
Diğer	0 (%0)	0 (%0)	3 (%5,0)	12 (%1,6)	45 (%3,1)	60 (%2,1)
Toplam	113 (%100)	78 (%100)	458 (%100)	725 (%100)	1429 (%100)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p<0,001$)

Yıllara göre tezlerin konuları incelendiğinde, 1995 yılına kadar yapılmış olan tezlerin 75 (%66,4)'ünün genel anestezi, 16 (%14,2)'sının rejyonal anestezi-periferik bloklar, 4 (%3,5)'ünün yoğun bakım, 12 (%10,6)'sinin ağrı, 5 (%4,4)'inin sedoanaljezi hakkında olduğu ve 1 (%0,9)'inin de diğer konularda olduğu belirlendi. 1995-1999 yılları arasında yapılan tezlerin 44 (%56,4)'ünün genel anestezi, 13 (%16,7)'ünün rejyonal anestezi-periferik bloklar, 13 (%16,7)'ünün yoğun bakım, 7 (%9,0)'sinin ağrı, 1 (%1,3)'inin sedoanaljezi hakkında olduğu belirlendi. 2000-2004 yılları arasında yapılan olan tezlerin 238 (%52,0)'ünün genel anestezi, 108 (%23,6)'inin rejyonal anestezi-periferik bloklar, 66 (%14,4)'sının yoğun bakım, 32 (%7,0)'sinin ağrı, 9 (%2,0)'unun sedoanaljezi hakkında olduğu ve 5 (%1,1)'inin de diğer konularda olduğu belirlendi. 2005-2009 yılları arasında yapılmış olan tezlerin 334 (%46,1)'ünün genel anestezi, 194 (%26,8)'ünün rejyonal anestezi-periferik bloklar, 91 (%12,6)'inin yoğun bakım, 70 (%9,7)'inin ağrı, 24 (%3,3)'ünün sedoanaljezi hakkında olduğu ve 12 (%1,7)'sinin de diğer konularda olduğu belirlendi. 2010 yılı ve sonrasındaki tezlerin 690 (%48,3)'ünün genel anestezi, 295 (%20,6)'inin rejyonal anestezi-periferik bloklar, 256 (%17,9)'sının yoğun bakım, 98 (%6,9)'inin ağrı, 39 (%2,7)'unun sedoanaljezi hakkında olduğu ve 51 (%3,6)'inin de diğer konularda olduğu belirlendi. Tezlerin konuları yıllara göre incelendiğinde aralarında anlamlı fark bulundu ($p<0,001$). Tezlerin yıllara göre konu alanları Tablo 4.16'da incelenmiştir.

Tablo 4.16. Tezlerin yıllara göre konu alanlarının incelenmesi

Konu Alanları	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Genel Anestezi	75 (%66,4)	44 (%56,4)	238 (%52,0)	334 (%46,1)	690 (%48,3)	1381 (%49,3)
Rejyonal Anestezi Periferik Bloklar	16 (%14,2)	13 (%16,7)	108 (%23,6)	194 (%26,8)	295 (%20,6)	626 (%22,3)
Yoğun Bakım	4 (%3,5)	13 (%16,7)	66 (%14,4)	91 (%12,6)	256 (%17,9)	430 (%15,3)
Ağrı	12 (%10,6)	7 (%9,0)	32 (%7,0)	70 (%9,7)	98 (%6,9)	219 (%7,8)
Sedoanaljezi	5 (%4,4)	1 (%1,3)	9 (%2,0)	24 (%3,3)	39 (%2,7)	78 (%2,8)
Diğer	1 (%0,9)	0 (%0)	5 (%1,1)	12 (%1,7)	51 (%3,6)	69 (%2,5)
Toplam	113 (%100)	78 (%100)	458 (%100)	725 (%100)	1429 (%100)	2803 (%100)

Ki Kare testi, ($p < 0,001$)

Yıllara göre tezlerin kanıt düzeyleri incelendiğinde 1995 ve öncesinde yapılmış olan tezlerin 20 (%17,7)'sinin B, 87 (%77,0)'sinin C, 1 (%0,9)'inin D, 5 (%4,4)'inin F kanıt düzeyinde olduğu belirlendi. 1995-1999 yılları arasındaki tezlerin 45 (%57,7)'inin B, 17 (%21,8)'sinin C, 16 (%20,5)'sının F kanıt düzeyinde olduğu belirlendi. 2000-2004 yılları arasındaki tezlerin 308 (%67,2)'inin B, 63 (%13,8)'ünün C, 7 (%1,5)'sinin D, 80 (%17,5)'inin F kanıt düzeyinde olduğu belirlendi. 2005-2009 yılları arasındaki tezlerin 529 (%73,0)'unun B, 85 (%11,7)'inin C, 13 (%1,8)'ünün D, 98 (%13,5)'inün F kanıt düzeyinde olduğu belirlendi. 2010 yılı ve sonrasındaki tezlerin 701 (%49,1)'inin B, 345 (%24,1)'inin C, 236 (%16,5)'sının D, 147 (%10,3)'sinin F kanıt düzeyinde olduğu belirlendi. Yıllara göre tezlerin kanıt düzeyleri arasında anlamlı fark bulundu ($p < 0,001$). Tezlerin yıllara göre kanıt düzeyleri Tablo 4.17'de incelenmiştir.

Tablo 4.17. Tezlerin yıllara göre kanıt düzeylerinin incelenmesi

Kanıt Düzeyleri	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
B	20 (%17,7)	45 (%57,7)	308 (%67,2)	529 (%73,0)	701 (%49,1)	1603 (%57,2)
C	87 (%77,0)	17 (%21,8)	63 (%13,8)	85 (%11,7)	345 (%24,1)	597 (%21,3)
D	1 (%0,9)	0 (%0)	7 (%1,5)	13 (%1,8)	236 (%16,5)	257 (%9,2)
F	5 (%4,4)	16 (%20,5)	80 (%17,5)	98 (%13,5)	147 (%10,3)	346 (%12,3)
Toplam	113 (%100)	78 (%100)	458 (%100)	725 (%100)	1429 (%100)	2803 (%100)

Ki Kare testi, (p<0,001)

Yayın olan tezlerin yazarlarıyla, yayındaki birinci isim incelendiğinde bu isimlerin aynı olduğu toplam 599 tezin 327(54,6)'sinin yurt içi, 15(%2,5)'inin SCI, 227(%37,9)'sinin SCI-E ve 30(%5,0)'unun diğer yurtdışı yayın oldukları belirlendi. Tez yazarıyla, yayındaki birinci ismin farklı olduğu 120 tezin, 40(%33,3)'inin yurt içi, 10(%8,3)'unun SCI, 66(%55,0)'sının SCI-E, 4 (%3,3)'ünün de diğer yurtdışı yayınlar olduğu belirlendi. Yayın olan tezlerin yazarlarının ismi ve yayındaki birinci isimlerin aynı olup olmadığı ile yurt içi/yurt dışı yayın olması karşılaştırıldığında aralarında anlamlı fark bulundu (p<0,001). Tez yazarının yayındaki birinci isimle aynı olup olmadığının yurt içi/yurt dışı yayın olma durumuyla karşılaştırılması Tablo 4.18'dedir.

Tablo 4.18. Tez yazarının yayındaki birinci isimle aynı olup olmadığının yurt içi/yurt dışı yayın olma durumuyla karşılaştırılması

Tez Yazarı ile Yayındaki Birinci İsim	Yurt İçi Yayın n(%)	SCI yayın n(%)	SCI-E yayın n(%)	Diğer Yurtdışı yayın n(%)	Toplam yayın sayısı n(%)
Aynı	327 (%89,1)	15 (%60,0)	227 (%77,5)	30 (%88,2)	599 (%83,3)
Farklı	40 (%10,9)	10 (%40,0)	66 (%22,5)	4 (%11,8)	120 (%16,7)
Toplam	367 (%100)	25 (%100)	293 (%100)	34 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, (p<0,001)

Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumları incelendiğinde, 1995 öncesinde yazılan tezlerin 4 (%66,7)'ü yurt içi dergilerde, 1 (%14,2)'i SCI dergide, 1 (%16,7)'i SCI-E dergide yayın olduğu, 1995-1999 yılları arasında yazılan tezlerin 8 (%47,1)'inin yurt içi dergilerde, 1 (%16,7)'inin SCI dergide, 6 (%35,3)'sının SCI-E dergilerde, 2 (%11,8)'sinin diğer yurtdışı dergilerde yayın olduğu, 2000-2004 yılları arasında yazılan tezlerin 81 (%56,3)'inin yurt içi dergilerde, 10 (%23,6)'unun SCI dergilerde, 50 (%34,7)'sinin SCI-E dergilerde, 3 (%2,1)'ünün diğer yurtdışı dergilerde yayın olduğu, 2005-2009 yılları arasında yazılan tezlerin 118 (%49,8)'inin yurt içi dergilerde, 10 (%26,8)'unun SCI dergilerde, 99 (%41,8)'unun SCI-E dergilerde, 10 (%4,2)'unun diğer yurtdışı dergilerde, 2010 ve sonrasında yazılan tezlerin 156 (%49,5)'sının yurt içi dergilerde, 3 (%20,6)'ünün SCI dergilerde, 137 (%43,5)'sının SCI-E dergilerde, 19 (%6,0)'unun diğer yurtdışı dergilerde yayın oldukları belirlendi. Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/ yurt dışı yayın olma durumları ile aralarında anlamlı fark olduğu belirlendi (p=0,02). Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumu Tablo 4.19'da incelenmiştir.

Tablo 4.19. Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumunun incelenmesi

Derginin İndeksi	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Yurt İçi	4 (%66,7)	8 (%47,1)	81 (%56,3)	118 (%49,8)	156 (%49,5)	367 (%51,0)
SCI	1 (%16,7)	1 (%5,9)	10 (%6,9)	10 (%4,2)	3 (%1,0)	25 (%3,5)
SCI-E	1 (%16,7)	6 (%35,3)	50 (%34,7)	99 (%41,8)	137 (%43,5)	293 (%40,8)
Diğer Yurtdışı	0 (%0)	2 (%11,8)	3 (%2,1)	10 (%4,2)	19 (%6,0)	34 (%4,7)
Toplam	6 (%100)	17 (%100)	144 (%100)	237 (%100)	315 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi (p=0,02)

Yayınlanan tezlerin yıllara göre PubMed’de yer alıp almadıkları incelendiğinde 1995 öncesinde yazılan tezlerin 2 (%33,3)’sinin, 1995-1999 arasındaki tezlerin 8 (%47,1)’i, 2000-2004 yılları arasındaki tezlerin 71 (%49,7)’inin, 2005-2009 yılları arasındaki tezlerin 135 (%57,0)’inin, 2010 ve sonrasındaki tezlerin ise 203 (%64,2)’ünün PubMed’de yer aldığı belirlendi. Yayınlanan tezlerin PubMed’de yer alıp almadıkları yıllara göre incelendiğinde arada anlamlı fark olduğu belirlendi (p=0,021). Yayınlanan tezlerin yıllara göre PubMed’de yer alma durumu Tablo 4.20’de incelenmiştir.

Tablo 4.20. Yayınlanan tezlerin yıllara göre PubMed’de yer alma durumunun incelenmesi

PubMed’de Yer Alma Durumu	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Var	2 (%33,3)	8 (%47,1)	71 (%49,7)	135 (%57,0)	203 (%64,2)	419 (%58,3)
Yok	4 (%66,7)	9 (%52,9)	72 (%50,3)	102 (%43,0)	113 (%35,8)	300 (%41,7)
Toplam	6 (%100)	17 (%100)	143 (%100)	237 (%100)	316 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, (p=0,021)

Tezlerin yayın olduğu dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı yıllara göre incelendiğinde, 1995'e kadar yazılan tezlerden 4 (%66,7)'ünün, 1995-1999 yılları arasındaki tezlerden 11 (%64,7)'inin, 2000-2004 yılları arasındaki tezlerden 87 (%60,4)'sinin, 2005-2009 yılları arasındaki tezlerden 138 (%58,2)'inin, 2010 ve sonrasındaki tezlerden 152 (%48,3)'sinin anestezi dergisi olduğu belirlendi. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı, yıllara göre incelendiğinde aralarında anlamlı fark bulundu ($p=0,001$). Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının yıllara göre incelenmesi Tablo 4.21'de yer almaktadır.

Tablo 4.21. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının yıllara göre incelenmesi

Anestezi Dergisi	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Evet	4 (%66,7)	11 (%64,7)	87 (%60,4)	138 (%58,2)	152 (%48,3)	392 (%54,5)
Hayır	2 (%33,3)	6 (%35,3)	57 (%39,6)	99 (%41,8)	163 (%51,7)	327 (%45,5)
Toplam	6 (%100)	17 (%100)	143 (%100)	237 (%100)	316 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, ($p=0,001$)

Yayın olan tezlerin, yayınlandıkları yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumları incelendiğinde 1995'e kadar yayın olan tezlerden 4 (%66,7)'ünün yurt içi, 1 (%16,7)'inin SCI, 1 (%16,7)'inin SCI-E, 1995-1999 yılları arasında yayın olan tezlerden 4 (%66,7)'ünün yurt içi, 1 (%16,7)'inin SCI, 1 (%16,7)'inin SCI-E, 2000-2004 yılları arasında yayın olan tezlerden 38 (%63,3)'inin yurt içi, 2 (%3,3)'sinin SCI, 19 (%31,7)'unun SCI-E, 1 (%1,7)'inin diğer yurtdışı, 2005-2009 arasında yayın olan tezlerden 93 (%56,0)'ünün yurt içi, 16 (%9,6)'sının SCI, 52 (%31,3)'sinin SCI-E, 5 (%3,0)'inin diğer yurtdışı, 2010 ve sonrasında yayın olan tezlerin 228 (%47,4)'inin yurt içi, 5 (%1,0)'inin SCI, 220 (%45,7)'sinin SCI-E, 28 (%5,8)'inin ise diğer yurtdışı dergilerde yayınlandığı belirlendi. Tezlerin yayın yılına göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumu karşılaştırıldığında arada anlamlı fark olduğu görüldü ($p<0,01$). Yayınlanan tezlerin yayın yılına göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumu Tablo 4.22'de incelenmiştir.

Tablo 4.22. Yayınlanan tezlerin yayın yılına göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumunun incelenmesi

Konu Alanları	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Yurt İçi	4 (%66,7)	4 (%66,7)	38 (%63,3)	93 (%56,0)	228 (%47,4)	367 (%51,0)
SCI	1 (%16,7)	1 (%16,7)	2 (%3,3)	16 (%9,6)	5 (%1,0)	25 (%3,5)
SCI-E	1 (%16,7)	1 (%16,7)	19 (%31,7)	52 (%31,3)	220 (%45,7)	293 (%40,8)
Diğer Yurtdışı	0 (%0)	0 (%0)	1 (%1,7)	5 (%3,0)	28 (%5,8)	34 (%4,7)
Toplam	6 (%100)	6 (%100)	60 (%100)	166 (%100)	481 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, $p<0,01$

Yayınlanan tezlerin yayınlandığı yıllara göre PubMed’de yer alıp almadıkları incelendiğinde 1995 öncesinde yayın olan tezlerin 2 (%33,3)’sinin, 1995-1999 arasında yayın olan tezlerin 2 (%33,3)’si, 2000-2004 yılları arasında yayın olan tezlerin 23 (%38,3)’ünün, 2005-2009 yılları arasında yayın olan tezlerin 84 (%50,9)’ünün, 2010 ve sonrasında yayın olan tezlerin ise 308 (%64,0)’inin PubMed’de yer aldığı belirlendi. Yayınlanan tezlerin yayınlandıkları yıllara göre PubMed’de yer alıp almadıkları incelendiğinde arada anlamlı fark olduğu belirlendi ($p<0,01$). Yayınlanan tezlerin yayınlandığı yıllara göre PubMed’de yer alma durumu Tablo 4.23’te incelenmiştir.

Tablo 4.23. Yayınlanan tezlerin yayınlandığı yıllara göre PubMed’de yer alma durumunun incelenmesi

PubMed’de Yer Alma Durumu	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Var	2 (%33,3)	2 (%33,3)	23 (%38,3)	84 (%50,9)	308 (%64,0)	419 (%58,3)
Yok	4 (%66,7)	4 (%66,7)	37 (%61,7)	81 (%49,1)	173 (%36,0)	300 (%41,7)
Toplam	6 (%100)	6 (%100)	60 (%100)	165 (%100)	481 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, ($p<0,01$)

Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı, yayın yıllarına göre incelendiğinde, 1995'e kadar yazılan tezlerden 4 (%66,7)'ünün, 1995-1999 yılları arasındaki tezlerden 4 (%66,7)'ünün, 2000-2004 yılları arasındaki tezlerden 39 (%65,0)'unun, 2005-2009 yılları arasındaki tezlerden 110 (%66,3)'ünün, 2010 ve sonrasındaki tezlerden 235 (%48,9)'inin anestezi dergisi olduğu belirlendi. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı, yayın yıllarına göre karşılaştırıldığında aralarında anlamlı fark görüldü ($p=0,001$). Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının, yayın yıllarına göre incelenmesi Tablo 4.24'te yer almaktadır.

Tablo 4.24. Tezlerin yayınlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığının, yayın yıllarına göre incelenmesi

Anestezi Dergisi Mi?	<1995 Tez sayısı n (%)	1995-1999 Tez sayısı n (%)	2000-2004 Tez sayısı n (%)	2005-2009 Tez sayısı n (%)	>2010 Tez sayısı n (%)	Toplam Tez sayısı n (%)
Evet	4 (%66,7)	4 (%66,7)	39 (%65,0)	110 (%66,3)	235 (%48,9)	392 (%54,5)
Hayır	2 (%33,3)	2 (%33,3)	21 (%35,0)	56 (%33,7)	246 (%51,1)	327 (%45,5)
Toplam	6 (%100)	6 (%100)	60 (%100)	166 (%100)	481 (%100)	719 (%100)

Ki Kare testi, ($p=0,001$)

Tezlerin yayın olmasına kadar geçen süre, kanıt düzeylerine göre incelendiğinde; B kanıt düzeyinde $3,11\pm2,24$ yıl, C kanıt düzeyinde $3,07\pm2,29$ yıl, D kanıt düzeyinde $2,65\pm1,92$ yıl, F kanıt düzeyinde ise $3,49\pm2,39$ yıl olarak belirlendi. Kanıt düzeyine göre yayın olma süreleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenemedi ($p>0,05$)

Tezlerin yayın olmasına kadar geçen süre, yayın oldukları dergi grubuna göre incelendiğinde; yurt içi dergilerde yayınlanan tezlerde $2,84\pm2,30$ yıl, SCI indeksli dergilerde yayınlanan tezlerde $2,60\pm1,77$ yıl, SCI-E indeksli dergilerde yayınlanan tezlerde $3,47\pm2,18$ yıl, diğer yurtdışı dergilerde yayınlanan tezlerde ise $3,97\pm2,22$ yıl olarak belirlendi. Yurt içi dergilerde yayınlanan tezlerle SCI-E indeksli dergilerde yayınlanan tezlerin ($p<0,001$) ve, diğer yurtdışı indeksli dergilerde yayınlanan tezlerin ($p=0,001$); SCI indeksli dergilerde yayınlanan tezlerle diğer yurtdışı indeksli dergilerde yayınlanan tezlerin ($p=0,015$) yayın olmasına kadar geçen sürenin istatistiksel olarak anlamlı farklı olduğu belirlendi.

Tezlerin kanıt düzeyleri ile dergi impaktı, olgu sayıları ve atıf sayıları ortalamaları karşılaştırıldığında; kanıt düzeyi D olan tezlerin olgu sayısının, kanıt düzeyi B, C, F olan

tezlerdeki olgu sayılarından anlamlı yüksek olduğu belirlenmiştir. Dergi impaktı ile kanıt düzeyi, çalışma atıf sayıları ile kanıt düzeyleri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Çalışmaların kanıt düzeyleri ile dergi impaktı, olgu sayıları ve atıf sayıları ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 4.25'te yer almaktadır.

Tablo 4.25. Çalışmaların kanıt düzeyleri ile dergi impaktı, olgu sayıları ve atıf sayıları ortalamalarının karşılaştırılması

Kanıt Düzeyleri	Dergi İmpakt		Çalışma Olgu Sayısı		Çalışma Atıf Sayısı	
	n	Mean ± SD	n	Mean ± SD	n	Mean ± SD
B	196	1,9±1,3	456	66,4±63,5*	189	10,3±15,0
C	36	2,1±1,8	87	146,1±167,7*	34	11,0±25,3
D	14	1,5±1,1	45	641,6±1353,2	13	4,9±5,6
F	69	1,5±1,2	109	27,9±13,9*	61	6,9±11,7
Total	315	1,8±1,4	697	107,5±377,6	297	9,4±15,7

*: p<0,05; D kanıt düzeyi ile karşılaştırıldığında; One Way ANOVA, post hoc Tukey

Çalışma olgu sayısı, atıf sayısı, dergi impaktı, tez yayın yılı arası fark, tez yılı, yayın yılı ve pub medde yer alma durumu arasındaki korelasyon ilişkilerinin analizi yapıldığında; tez yılı ile çalışma olgu sayısı arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=0,128$; $p<0,01$). Tez yılı ile dergi impaktı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=-0,424$; $p<0,01$). Tez yılı ile çalışma atıf sayısı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=-0,299$; $p<0,01$). Tez yılı ile PubMed'de yer alma durumu arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=0,140$; $p<0,01$). Yayın yılı ile çalışma olgu sayısı arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=0,090$; $p<0,05$). Yayın yılı ile çalışma atıf sayısı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=-0,384$; $p<0,01$). Yayın yılı ile derginin impaktı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=-0,484$; $p<0,01$). Yayın yılı ile PubMed'de yer alma durumu arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır ($r=0,219$; $p<0,01$). Çalışma olgu sayısı, atıf sayısı, dergi impaktı, tez yayın yılı arası fark, tez yılı, yayın yılı ve pub medde yer alma durumu arasındaki korelasyon ilişkilerinin analizi Tablo 4.26'da yer almaktadır.

Tablo 4.26. Çalışma olgu sayısı, atıf sayısı, dergi impaktı, tez yayın yılı arası fark, tez yılı, yayın yılı ve pub medde yer alma durumu arasındaki korelasyon ilişkilerinin analizi

	Çalışma olgu sayısı	Çalışma atıf sayısı	Derginin İmpaktı	PubMed ‘de yer alma durumu
Çalışma atıf sayısı	-0,036	-----	0,357 (**)	0,035
Derginin İmpaktı	-0,063	0,357 (**)	-----	0,214(**)
PubMed‘de yer alma durumu	-0,035	0,035	0,214 (**)	-----
Tez ile yayın yılı arasındaki fark	-0,061	-0,229(**)	-0,169 (**)	0,183(**)
Tez yılı	0,128 (**)	-0,299 (**)	-0,424 (**)	0,140(**)
Yayın yılı	0,090 (*)	-0,384 (**)	-0,484 (**)	0,219(**)

* p< 0.05, ** p< 0.01

5. TARTIŞMA

Anesteziyoloji ve reanimasyon alanında, 1 Ocak 1970 ile 31 Aralık 2016 tarihleri arasında yazılan ve YÖK ulusal tez merkezinin veri tabanında yer alan tezlerin, yayın olma durumları, araştırma tasarımları, konuları ve kanıt seviyelerinin araştırılmasının amaçlandığı çalışmamızda; bu süre içerisinde yazılan ve YÖK tez merkezinde yer alan 2803 tezin %25,7'sinin yayın olduğu, bu tezlerin %51'inin yurt içi, %40,8'inin SCI-E, %3,5'inin SCI ve %4,7'sinin diğer yurtdışı dergilerde yayınlandığı belirlendi. Tez ile yayın yılı arasındaki farkın ortalamasının $3,14 \pm 2,26$ yıl olduğu bulundu. Tez araştırma tasarımlarına göre yayın olma durumları incelendiğinde, araştırma tasarımları klinik olan tezlerin %24,7 oranında, deneysel olan tezlerin %33,2 oranında, diğer araştırma tasarımlarındaki (anket çalışması) tezlerin %18,3 oranında yayın olduğu belirlendi. Çalışma türüne göre tezlerin yayın olma oranları değerlendirildiğinde, prospektif tezlerin %25,3'ünün, retrospektif tezlerin %18,3'ünün, deneysel tezlerin %33,2'sinin yayın olduğu belirlendi. Kanıt düzeylerine göre tezlerin yayın olma oranları değerlendirildiğinde, kanıt düzeyi B olan tezlerin %29,1'inin, C olan tezlerin %15,1'inin, D olan tezlerin %18,3'ünün, F olan tezlerin %33,2'sinin yayın olduğu belirlendi.

Tıp eğitiminin önemli bölümlerinden biri de bilimsel çalışma becerisinin kazanılmasıdır. Tez yazımının amacı, bilimsel araştırma yapılması süreci hakkında, sürecin tam içerisinde yer alarak kişiyi aktif olarak eğitmektir. Bir tez üretmek gelecekte akademisyenlik düşünmeyen veya uzmanlık eğitimi süresinde bildiri, makale çalışması olmamış bir Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (TUÖ) için önemli bir adımdır. Bilime katkı ve üretkenlik ile bu sayede tanışmış olur. Tez ile bilimsel araştırmalar yapmak, TUÖ'ne bilimsel araştırmanın temellerinin öğrenilmesi, bilimsel düşünme ve bağımsız analitik problem çözme becerisinin, eleştirel bilimsel literatür yorumlama becerisinin gelişimi, tıp fakültesi derslerinde öğrenilen istatistik yöntem ve analizlerin tekrar hatırlanıp uygulanması ve kişinin kendini yetiştirmesi gibi katkılarda bulunur. Tezlerin, tıbbi araştırmaları takip edecek bilim insanlarının sayısının artırılması ve iyileştirilmesi, toplumun sağlık sorunlarına bilimsel bir araştırma ile çözüm üretmek gibi pek çok faydası da olabilmektedir (51, 52).

Araştırmacılara göre, bir bilimsel çalışma gerçek değerine, hakemli bir dergide yayınlanması ile ulaşır. Bu şekilde, araştırma sonuçları dünyanın her yerinde araştırmacılara, bilim insanlarına kolayca erişilebilir hale gelirken, araştırmacı ve kurum için akademik ve

mesleki katkı sağlar. Genellikle TUÖ'leri zaman kısıtlılığı nedeniyle uzman olmadan önce tezlerini makale olarak yayınlamaya fırsat bulamamaktadır. Bu sebeple, TUÖ ile tez danışmanı arasındaki iletişimin devamlılığı ile tezin makale olarak yayınlanması genelde tıpta uzmanlık sürecinin sonrasında mümkün olabilmektedir (51).

Çalışmamız kapsamında Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) tez arşivi sayfasında yer alan anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanlığı alanında yapılan 1970 yılı, 1 Ocak tarihinden, 2016 yılı 31 Aralık tarihine kadar olan toplam 2803 tez incelendi. İncelenen tezlerin %96,8'i üniversitelerden, %3,2'si Sağlık Bakanlığı eğitim araştırma hastanelerinden yapılan tezlerdi. Ünlüoğlu ve ark. (53) 2008 yılında yaptığı çalışmada aile hekimliği alanındaki 175 tezin %67,4'sinin eğitim araştırma hastanelerine, %32,6'nın üniversite tıp fakültelerine ait olduğunu belirtmişlerdir. Aile hekimliği alanında yapılmış bir tez çalışmasında da 492 tezin %50,8'inin İstanbul'da bulunan eğitim araştırma hastanelerine, %49,2'sinin üniversite tıp fakültelerine ait olduğu belirlenmiştir. Bunun sebebi aile hekimliği alanında İstanbul kaynaklı tez sayısının yüksek olması etkili olmuş olabilir (54). Acil tıp alanında yapılan bir çalışmada da, tezlerin %99,8'inin üniversitelerde hazırlandığı görülmektedir. Yazarlar bunun nedeni olarak, eğitim ve araştırma hastanelerinde uzmanlık eğitimi gören araştırma görevli doktor sayısının azlığını öne sürmektedir (55). Çalışmamıza başlanırken Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) tez arşivi sayfasında anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanlığı alanında sadece üniversitelerden yapılan tezler yer alabildiği için, üniversitelerde yapılan tezlerin değerlendirilmesi planlanmıştır. Ancak, değişen doçentlik kriterleri (28) nedeniyle yapılan tezlerin yayın olma zorunluluğu ve önceden Sağlık Bakanlığı'nda olan çeşitli eğitim araştırma hastanelerinin günümüzde afiliasyon ya da sağlık bilimleri üniversitesinin kurulması ile üniversite bünyesine geçmesi sonucunda, Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) tez arşivi sayfasında yer alan ve %3,2 oranına denk düşen Sağlık Bakanlığı eğitim araştırma hastanelerinden yapılan tezler de çalışmamızda incelenmiştir.

Aile hekimliği alanında yapılan bir tez çalışmasında, en fazla tez yapılan yıl %23,6 oranı ile 2008 yılıdır (54). Yaman H ve ark. (56) yaptığı çalışmada, 1981 ile 2008 yılları arasında aile hekimliği alanında yapılan toplam 140 tezi değerlendirmeye almışlar, tezlerin yapıldığı yıla göre dağılımında 1999 yılının %19,3 ve 2007 yılının %17,9 teze en çok tez yapılan yıllar olduğunu tespit etmişlerdir. Acil tıp tezlerinin incelendiği diğer bir çalışmada, acil tıpta en fazla uzmanlık tezinin %21 oranı ile 2015 yılında üretildiği görülmüştür.

Çalışmamızda en fazla tez yazılan yılın, 296 (%10,6) tez ile 2011 yılı olduğu belirlendi. Alanımızdaki tez sayısının artışının nedeni, anesteziyoloji ve reanimasyon tıpta uzmanlık öğrenci sayısının 2006-2007 yılından sonra bir artış göstermesidir.

Yaman H ve ark. (56), aile hekimliği alanındaki çalışmasında, tez danışmanlarının %34,3'ünün profesör doktor, %20,0'sinin doçent doktor olduğunu belirtmişlerdir. Aile hekimliği tezlerinin yer aldığı bir diğer çalışmada da en fazla % 34,1 oranı ile doçent doktor unvanlı akademisyenler olduğu dikkati çekmektedir. Aynı çalışmada tezlerin %19,7'sinde tez danışmanın profesör doktor, %16,8'inde yardımcı doçent doktor, %29,4'ünde uzman doktor olduğu tespit edilmiştir (54). Çalışmamıza alınan tezlerin danışmanlarının, tezin yapıldığı tarihteki YÖK tez tarama sayfasında yer alan akademik ünvanları değerlendirildiğinde, tez danışmanlarının %45,8'inin profesör, %29,2'sinin doçent, %16,8'inin yardımcı doçent, %2,5'inin ise uzman olduğu saptandı. Aile hekimliği ve acil tıp gibi anabilim dallarının günümüze daha yakın tarihlerde kurulması sonucu akademik ünvanlara bakıldığında uzman doktor, yardımcı doçent ve doçent sayısının daha fazla olduğu düşünülmektedir. Alanımız olan anesteziyoloji ve reanimasyon bölümünün ise bu bölümlere göre çok daha uzun süredir akademisyen yetiştirmiş olması nedeniyle, tez danışmanlarının çoğunlukla profesör olması beklenen bir sonuç olarak düşünülebilir. Günümüzde tez danışmanı kurumların kendi özelliklerine bağlı olmakla birlikte genellikle sırayla belirlenmektedir.

Aile hekimliği alanında 2015 yılında yazılan bir tıpta uzmanlık çalışmasında incelenen 492 tezin %87,8'inin tez danışmanı belirtildiği, %12,2'sinin tez danışmanının belirtilmediği, sadece klinik sorumlusu isminin yazıldığı, ancak danışman vurgulaması yapılmadığı saptanmış olup yıllara göre danışman belirtilme durumu anlamlı olarak artmış olarak bulunmuştur (54). Bizim çalışmamızda tez danışmanının YÖK tez tarama sayfasında belirtilmediği tezlerin oranı %5,7 olarak bulundu. Benzer şekilde yıllara göre bu oranın azaldığı görüldü.

Ersel M ve ark. (57) tarafından yapılan ve acil tıp alanındaki uluslararası yayınların incelendiği bir çalışmada, yayınların %68,1 oranında klinik çalışmalar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aile hekimliği alanındaki tezleri inceleyen bir çalışmada, araştırma tasarımları belirtilen 147 tezin %95,9'unun gözlemsel araştırma, %4,1'inin deneysel araştırma olduğu belirtilmiştir (54). Genel cerrahi alanında 2006-2008 yılları arasında yapılan tezlerin incelendiği bir çalışmada, tezlerin %50'sinin hayvan deneyi, %50'sinin de klinik çalışma

olarak yapıldığı görülmüştür (14). Koca K ve ark. (3) ortopedi tezleri incelediği çalışmada, klinik çalışmaların oranını %71,7 olarak bulmuştur. Çalışmamıza alınan tezlerin araştırma tasarımları incelendiğinde tezlerin %85,5'inin klinik, %12,3'ünün deneysel, %2,1 tezin diğer araştırma tasarımlarında (anket çalışması) olduğu belirlendi. Klinik çalışmalar bilimsel çalışma piramidinde üst sıralarda yer alan değerli çalışma tasarımlarıdır, bu nedenle tercih edilmeleri bilimsel literatüre katkı açısından anlamlıdır.

Acil tıp alanındaki tezlerle ilgili bir çalışmada, tezdeki araştırma tasarımlarının %56,8'inin prospektif, %23,8'inin retrospektif, %8,4 anket, %10,9'unun deneysel çalışma olduğu görülmüştür (55). Kadın hastalıkları ve doğum alanındaki tezleri inceleyen diğer bir çalışmaya, 2007-2008 yılları arasında yapılmış 151 uzmanlık tez çalışması dahil edilmiş, bu tezlerin %33,8'inin prospektif çalışma, %27,8'inin olgu kontrol tipi çalışma, %17,2'sinin olgu serisi, %9,9'unun randomize prospektif çalışma, %9,3'ünün deneysel çalışma, %2'sinin ise anket tipi çalışma olduğu belirtilmiştir (13). Ünlüoğlu I ve ark. (53) aile hekimliği alanındaki tezleri inceledikleri çalışmalarında, tezlerin %57,1'nin kesitsel, %23,4'ünün retrospektif, %19,4'ünün prospektif olduğunu belirtmişlerdir. Yaman H ve ark. (56) aile hekimliği alanındaki çalışmalarında, tezlerin %70,0'nin kesitsel, %22,9'unun retrospektif, %7,1'inin prospektif olduğunu belirtmişlerdir. Yine aile hekimliği alanındaki tezlerin incelendiği bir diğer çalışmada verilerin elde edilme zamanına göre, araştırma tipi belirtilenlerin sınıflandırmasında en çok kesitsel (%46,1) araştırmaların tercih edildiğini görmekteyiz. Bu çalışmada retrospektif araştırmaların %42,5 oranında, prospektif araştırmaların %11,4 oranında olduğu belirlenmiştir (54). Genel cerrahi tezlerinin incelendiği bir çalışmada, tezlerin %8,2'sinin randomize prospektif, %4,3'ünün non-randomize prospektif, %9,5'inin vaka kontrol, %3,9'unun kesitsel çalışmalar ve %23,8'inin vaka serisi, %11'inin de deneysel çalışmalar olduğu belirlenmiştir (14). Çalışma türleri açısından bizim çalışmamız incelendiğinde tezlerin %78,5'inin prospektif, %9,2'sinin retrospektif, %12,3'ünün deneysel çalışmalar olduğu belirlendi. Prospektif çalışmaların diğer bilim dallarındaki çalışmalara benzer şekilde, yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda, yapılan tezler kanıt düzeylerine göre sınıflandırıldığında kanıt düzeyi B (randomize kontrollü/randomize tek-çift kör tasarlanmış çalışmalar) olan tezlerin oranı %57,3, kanıt düzeyi C (prospektif çalışmalar) olan tezlerin oranı %21,6, kanıt düzeyi F (hayvan deneyi, deneysel çalışmalar) olan tezlerin oranı %12, kanıt düzeyi D (retrospektif çalışmalar) olan tezlerin oranının %9,2 olduğu belirlendi. Çalışmamızda en fazla oranda olduğu tespit edilen B kanıt düzeyi, bilimsel anlamlılık

bakımından metaanalizlerden sonraki basamakta yer alan çalışmalar olup bir tezin hakemli dergide yer alabilme şansını arttıran çalışmalar olması bakımından önemlidir.

Aile hekimliği tezlerinin incelendiği bir çalışmada %54,5 tez oranı ile en fazla İstanbul'a ait tezlere ulaşılmıştır. Bu tezlerin 250 tanesi İstanbul'da bulunan eğitim ve araştırma hastanelerine ait, 18 tanesi üniversite tıp fakültelerine ait tezlerdir. Diğer illerdeki tüm tezler üniversite tıp fakültesi tezlerinden oluşmaktadır. Edirne %5,5, Ankara %5,3, Adana %4,1 olmak üzere en fazla tez yazılmış iller olarak bulunmuştur (54). Kadın hastalıkları ve doğum alanındaki bir tez incelemesinde ise, tezlerin yapıldığı üniversitelerin bulundukları illere göre değerlendirme yapıldığında; tüm tezlerin %39,7'sinin İstanbul, Ankara ve İzmir'i içeren üç büyük ilde, %60,3'ünün ise diğer şehirlerde yapıldığı saptandı (13). Genel cerrahi tezlerinin analiz edildiği bir çalışmada %44,4 oranında üç büyük şehirden, kalan %55,6 oranda diğer illerdeki üniversitelerden tezler yapıldığı görülmüştür (14). Çalışmamızda, tezlerin %70,1'inin Ankara ili ve Ankara ilinin batısında yer alan şehirlerdeki kurumlar bünyesinde, %29,9'unun ise Ankara ilinin doğusundaki şehirlerde yer alan kurumlarda yapıldığı belirlendi. Üç büyükşehir olan Ankara, İstanbul, İzmir'de yapılan tezlerin oranı %44,9 olarak belirlendi. Batıdaki illerdeki tez sayısı oranının fazla olması, tıpta uzmanlık öğrencisi ve kurum sayısının fazla olması nedeniyledir.

Çalışmamızda incelenen tezlerin konu alanlarına göre sınıflandığında %49,3 oranıyla genel anestezi ve %22,3 oranında rejyonel anestezi/periferik bloklar hakkında yazıldığı belirlendi. Anestezi pratiğinde en fazla yapılan uygulamalar ve tez danışmanının ilgi alanı bu oranlarda etkili olabilir. Tezlerin genel anestezinin alt başlıklarına göre konuları sınıflandığında genel anestezi ve alt başlıkları hakkında tasarlanan çalışmaların %33,7 ile en fazla tercih edilen konu olduğu belirlenirken, bunu %13,9 oranında genel cerrahi anestezisi hakkındaki tezler ve %11,9 oranında göğüs kalp damar anestezisi, %9,6 ile nöroanestezi, %8,8 ile pediatrik anestezi, %7,3 ile obstetrik jinekolojik anestezi, %5,1 ile tezin KBB- göz ve plastik cerrahi anestezisi konularındaki çalışmalar izlemiştir. Genel anestezi alt başlığında inhalasyon ajanları ve intravenöz ajanlarla ilgili çalışmaların günlük anestezi pratiği ile uyumlu şekilde geniş yer tuttuğu tespit edilmiştir.

Koca K ve ark. (3) ortopedi tezleri hakkında yaptıkları çalışmalarında, 1520 tezdten %0,7'sinin özet veya tam metnine ulaşamadığını belirtmişlerdir. Çalışmamızda, yapılan tezlerin %1,6'sının özet bilgisine ulaşamadı. Yıllara göre bu oranın azaldığı görüldü.

Çalışmamızda toplamda 719 (%25,7) tezin yayın olduğu belirlendi. Genel cerrahi alanındaki tezler hakkında yapılan çalışmada yayın olma oranı %30 bulunmuştur (14). Kadın hastalıkları ve doğum alanındaki çalışmalarında Akpınar Mayir Y ve ark (13), 2007-2008 yılları arasında yapılan 59 uzmanlık tezinin %39,1 oranında yayın olduğunu belirtmişlerdir. 2010-2015 yılları arasında Acil tıp alanında incelenen 539 tezdten yayın olma oranı da %20,8 olarak bulunmuştur (55). Benzer şekilde, Fransa (%17), Peru (%17,6), Finlandiya (%23,8) ve Hindistan (%30) gibi ülkelerde yapılmış çalışmalarda da, tıp ve sağlık bilimleri konularında yapılan tezlerin yayınlanma oranları istenilen düzeyde değildir (20, 44, 52, 58).

Acil tıp tezleri ile ilgili Tekin E ve ark. (55) yaptığı çalışmaya göre, yayın olan tezlerin %3 oranında SCI, %43 oranında SCI-E, %45 diğer yurtdışı dergiler, %7 oranında yurt içi dergilerde yayın olduklarını belirtmişlerdir. Mayir B ve ark. (14) genel cerrahi alanındaki çalışmasında ise SCI-E dergilerde yayın olma oranı %22, yurt içi dergilerde yayın olma oranı ise %8,1 olarak ifade edilmiştir. Akpınar Mayir Y ve ark. (13), kadın hastalıkları ve doğum alanındaki çalışmalarında, tezlerin %19,9'unun SCI ve SCI-E grubu dergilerde, %17,2'sinin SCI ve SCI-E dışı Ulusal Akademik Ağ ve Bilim Merkezi (ULAKBİM) tarafından taranan ulusal hakemli dergilerde, %2'sinin SCI ve SCI-E dışı uluslararası dergilerde yayınlanmış olduğunu belirtmişlerdir. Özgen Ü ve ark (4), 1980-2005 yılları arasında yapılan 22.625 tıp tezinin %6,2'sinin SCI-E kapsamındaki dergilerde yayınlandığını bildirmişlerdir. Yaman H ve ark. (56) ise 1981-2008 yılları arasında yapılan 140 aile hekimliği uzmanlık tezi için uluslararası indekslerde yayın olma sayısını 15 (%10) olarak vermektedir. Çalışmamızda, yayın olan 719 tezin, yayın oldukları dergilerin indeksleri incelendiğinde %51'inin yurt içi, %40,8'inin SCI-E, %3,5'inin SCI ve %4,7'sinin diğer yurtdışı dergilerde yayın olduğu belirlenmiştir. Hakemli bilimsel dergilerde yayın olma oranları çalışmamıza benzer şekildedir.

Koca K. ve ark. (3) çalışmalarında, ortopedi alanındaki tezlerin pubmedde yer alan dergilerde yayın olma oranlarını incelediklerinde, tezlerin %14,9'unun yurt dışı yayın olduğunu, SCI-E dergilerde yayın olma oranı %60,7, SCI dergilerde yayın olma oranı %23,2 olarak belirtmişlerdir. Sipahi H. ve ark. (12) 1978-2009 yılları arasında yapılan ve 538 halk sağlığı uzmanlık tezini inceledikleri çalışmalarında uluslararası indekslerde yayın oranını %11,9 olarak değerlendirmişlerdir. Çalışmamızda ise tezlerin %12,6 oranında yurt dışı yayın olduğunu, sadece uluslararası dergilerde yayın olan çalışmalar kendi içerisinde analiz edildiğinde SCI-E dergilerde yayın olma oranı %83,2, SCI dergilerde yayın olma oranı %7,1

olarak belirlenmiştir. Çalışmamızda anesteziyoloji ve reanimasyon alanındaki tezlerin yurt dışı yayın olma oranı, ortopedi alanındaki tezlerin yurt dışı yayın olma oranına oldukça benzerken, anesteziyoloji ve reanimasyon alanında SCI-E indeksinde yayın olma oranının daha yüksek, SCI indeksinde yayın olma oranının ise daha düşük olduğu görülmektedir.

Acil tıp alanındaki tezlerle ilgili bir çalışmada, bilimsel dergilerde yayınlanabilen tez çalışmalarının çoğu prospektif olmasına rağmen en erken 6 aydan sonra makale olarak yayımlandığı görülmüştür, yayın olma süresi ortalama $32,6 \pm 18,1$ ay; en az 6 en fazla 84 ay olarak bulunmuştur (55). Akpınar Mayir ve ark. (13) çalışmasında kadın hastalıkları ve doğum alanındaki incelenen tezlerin yayınlanma süreleri tezin hazırlanma tarihinden itibaren ortalama 3 (0-8) yıl olarak belirlerken, bu süre SCI ve SCI-E yayınlar için ortalama 3,3 yıl, SCI ve SCI-E dışı yayınlar için 2,8 yıl olarak bulunmuştur. Bizim çalışmamızda ise tez ile yayın yılı arasındaki farkın 0-14 yıl arasında olduğu ve ortalamasının $3,14 \pm 2,26$ yıl olduğu belirlendi. Bir çalışmanın yayın olması için gereken zamanın önceki çalışmalara benzer olduğu görülmüştür. Çalışmamızda anesteziyoloji ve reanimasyon alanında yayın olan tezlerin, yayımlandıkları dergilerin indekslerine göre yayın olma süreleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiş ve yurt içi ve SCI indeksinde bulunan dergilerde yayın olma süresinin, SCI-E ve diğer yurt dışı indeksli dergilerden daha kısa olduğu belirlenmiştir.

Tezlerin yayın olduğu dergilerden %54,5'i anesteziyoloji ve reanimasyon alanında yer alan dergilerdi. En fazla yayının yer aldığı dergi %14 oranında Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Dergisi, %8,9 oranında Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanları Derneği Dergisi ve üçüncü olarak da %5,6 oranında Ağrı Dergisiydi. Tezlerin en fazla yayın olarak yer aldığı yabancı kaynaklı dergiler ise %4,6 oranında Brazilian Journal of Anesthesiology, %3,1 oranında European Journal of Anaesthesiology ve %1,5 oranında Journal of Clinical Anesthesia olarak bulunmuştur. Özbilgin Ş ve ark. (48) çalışmalarında anesteziyoloji alanında SCI, SCI-E indeksli dergilerde Türkiye kaynaklı yayınları inceleyen bir çalışmada da en yüksek oranlarda yayının Revista Brasileira de Anesthesiologia (Brazilian Journal of Anesthesiology), European Journal of Anaesthesiology ve Journal of Anesthesia dergilerinde olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda tezlerin en fazla oranda yayın olduğu ilk iki SCI, SCI-E indeksli dergi ile Özbilgin Ş ve ark.'ın çalışmalarında belirlenen Türkiye kaynaklı yayınların en fazla yayımlandığı ilk iki sıradaki SCI, SCI-E indeksli dergiler aynı olarak belirlenmiştir.

Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanına göre tezlerin yayın olma durumları incelendiğinde; tez danışmanı yardımcı doçent (doktor öğretim üyesi) olan tezlerin %32,5'inin, doçent olan tezlerin %26,2'si, profesör olan tezlerin %24,2'si, uzman olan tezlerin %22,5'inin, danışmanı belirtilmemiş olan tezlerin ise %16,3'ünün yayın olduğu belirlendi. Tez danışmanının tezin yapıldığı yıldaki ünvanı ile tezlerin yayın olma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görüldü. En yüksek oranda yardımcı doçent ünvanında olan tez danışmanlarının tezlerinin yayın haline dönüştüğü görülürken, bu kişilerin yayın değeri kazanacak çalışmaları tercih etmelerinin, doçentlik kriterleri (28) göz önüne alındığında beklenen bir durum olduğu düşünüldü.

Tezlerin yazıldığı kurumun Ankara'ya göre konumuna göre değerlendirildiğinde batıdaki 477 (%24,3) tezin yayın olduğu, doğudaki 242 (%28,8) tezin yayın olduğu belirlendi. Tezlerin Ankara'ya göre konumları ile yayın olma oranları arasında anlamlı fark bulundu. Bunun sebebi olarak batıda büyük üniversitelerde yerleşmiş akademik kadronun aksine doğu bölgelerde yardımcı doçent sayısının daha fazla olup, tezlerin yazılırken yayın olabilecek türde çalışmaların tercih edileceği gösterilebilir.

Akpınar Mayır Y ve ark. (13) kadın hastalıkları ve doğum alanındaki yayın olan tezler hakkındaki çalışmasına göre, 3 büyükşehirden yayın yapılmış olan tezlerin diğer şehirlerdekilere arasında anlamlı fark olmadığı belirtilmiştir. Mayır B ve ark. (14) çalışmalarında ise 3 büyükşehirde yapılmış genel cerrahi tezlerinin %29,1'i yayın olmuşken, diğer şehirlerdeki oran %16,3 olup aralarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Özgen Ü ve ark. (4) tıp tezleri hakkındaki çalışmalarında, üç büyükşehirden yayın olan tezlerin oranı %66,7 iken diğer şehirlerdeki oran %33,2 olmuştur. Bizim çalışmamızda üç büyükşehire (Ankara, İstanbul, İzmir) göre tezlerin yayın olma durumları incelendiğinde büyükşehirlerde %23,2 iken, diğer şehirlerde bu oran %27,6 olarak belirlendi. Çalışmamızda daha önceki çalışmalardan farklı şekilde alanımızda 3 büyükşehir dışındaki illerden yazılan tezlerin yayın olma oranları anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu, diğer şehirlerde yardımcı doçent olan akademisyen sayısının yüksek olmasıyla ilişkili olabilir.

Özgen Ü ve ark. (4) yaptıkları çalışmalarında, yıllara göre yayın olan tezlerin dağılımları incelendiklerinde 1982-1984 arasındaki yıllarda yayın olan hiçbir tez olmadığını belirlemişlerdir. Sonraki yıllarda yayın olma oranları giderek artmakta ve 2000-2002 aralığında en yüksek orana çıkmaktadır, bundan sonra ise bir azalma olduğu görülmektedir (4). Sipahi OR ve ark. (11) enfeksiyon ve klinik mikrobiyoloji tezleri hakkındaki

çalışmalarında, yurtdışı dergilerde yayın olan tezlerin en çok 2002-2007 yılları arasındaki tezler olduğunu belirlemişlerdir. Bu yıllardaki göze çarpan artışın nedeni olarak da, YÖK tarafından getirilen akademik yükseltme kriterleri ile yayın sayısının artış gösterdiğini öne sürülmüştür. Koca K ve ark. (3) ortopedi tezleri hakkında yaptıkları araştırmada yayın olma oranlarının 2005 yılına kadar artış gösterdiği, daha sonra düşüşe geçtiği görülmüştür. Dünya çapında yayın sayısının arttığı ve yıllara göre oranlarda düşüş görülmeyişini belirtirlerken, ülkemizdeki bu durumun ülkemizle ilgili araştırma olanaklarını etkileyebilecek çeşitli nedenlerden ötürü olabileceğini öne sürmüşlerdir (3). Çalışmamızda, tezler yazıldığı yıllara göre incelendiğinde 1995 öncesinde yayın olma oranının %5,3, 1995 ile 1999 yılları arasında %21,8, 2000 ile 2004 yılları arasında %31,4, 2005 ile 2009 yılları arasında %32,7 ve 2010 yılından sonra ise %22 olduğu belirlendi. Yıllara göre yayın olma oranlarının giderek arttığı görülmüştür. 2010 yılı ve sonrası için, ileri yıllarda benzer bir çalışma yapıldığında yayın olma oranının daha yüksek bulunacağı düşünülmektedir. Yıllara göre bakıldığında yurt içi yayınlanma oranları 1995 yılına dek incelendiğinde %66,7 iken 2010 yılında %49,8 olarak bulunmuştur. SCI indeksli dergilerde yayın olma oranı ise 1995 ve öncesindeki yıllarda %16,7 iken 2010 ve sonrasındaki yıllarda yazılmış tezlerde %1 oranına gerilemiştir. SCI-E indeksli dergilerde yayınlanma oranları ise %16,7'den %43,5'e çıkabilmiştir. Diğer yurtdışı indeksli dergilerde yayınlanma durumu ise %0'dan %6'ya yükselme göstermiştir.

Tez araştırma tasarımına göre yayın olma durumları incelendiğinde, Mayir B ve ark. (14) genel cerrahi tezlerinde, Akpınar Mayir Y ve ark. (13) da kadın hastalıkları ve doğum alanındaki tezlerde tez araştırma tasarımı ile yayın olma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmadığını belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda, tez araştırma tasarımı klinik olanların %24,7 oranında, deneysel olanların %33,2 oranında, diğer araştırma tasarımına sahip tezlerden ise %18,3 oranında yayın olduğu belirlendi. Tez araştırma tasarımına göre yayın olma durumları arasında anlamlı fark bulundu. Çalışma türüne göre tezlerin yayın olma durumları değerlendirildiğinde, prospektif yapılmış tezlerin %25,3 oranında, retrospektif yapılmış tezlerin %18,3 oranında, deneysel yapılmış tezlerin %33,2 oranında yayın oldukları belirlendi. Çalışma türlerine göre tezlerin yayın olma durumları arasında anlamlı fark bulundu. Kanıt düzeylerine göre değerlendirildiğinde, kanıt düzeyi B olan tezlerin %29,2 oranında, C olan tezlerin %15,7 oranında, D olan tezlerin %18,3 oranında, F olan tezlerin ise %32,5 oranında yayın olduğu belirlendi. Kanıt düzeylerine göre tezlerin yayın olması arasında anlamlı fark olduğu görüldü. Deneysel çalışmalar bilimsel çalışma türleri piramidinde en alt

basamakta yer alan çalışmalardır. Bu piramidin tabanında yer alan hayvan deneyleri olmadan bir üst basamağa geçmek mümkün değildir.

Tezlerin yazıldığı yıllara göre çalışma türleri incelendiğinde, yıllara göre deneysel çalışmaların artışının yanı sıra retrospektif çalışmaların da artarak tercih edildiği görülmektedir. Bunun nedeninin klinik çalışmalarda etik kurul onayı alabilmenin zorlaşması olduğunu düşünmekteyiz. Retrospektif çalışma tasarımlarının prospektif çalışmalara göre daha az güvenilir ve daha az yararlı çalışmalar olduğu bildirilmektedir (59). Ancak yine etik onam almakta yaşanan zorluklar, tez çalışması yapan akademisyen tez danışmanları ve tez öğrencilerini retrospektif çalışmalar dizayn etmeye itmektedir.

Tezlerin yazıldığı yıllara göre tez araştırma tasarımları incelendiğinde, 1995 yılına dek yapılan tezlerin büyük çoğunluğunun klinik çalışma olduğu (%95,6) deneysel çalışmaların az yer tuttuğu (%4,4) belirlenirken, 1995-1999 yılları arası yapılan tezler için oranların deneysel çalışma yönünde artış gösterdiği (%20,5), 2000-2004 yılları arasında yapılan tezlerde deneysel çalışmalarda bir miktar oran düşüşü göze çarparken (%17,5), anket gibi diğer çalışmaların oranlarında artış gözlenmiştir (%0,7). 2010 yılı ve sonrasındaki tezlerde ise, 1995 ve öncesiyle kıyasla klinik çalışmaların oranı azalırken (%86,6) anket türü çalışmaların oranlarının artışı (%3,1) ilgi çekicidir. Deneysel türdeki çalışmalar ise 2000 yılına gelirken artış gösterirken bu yıldan sonra oran azalmaktadır.

Yıllara göre tezlerin konuları incelendiğinde, oranı azalmakla birlikte tüm yıllarda genel anestezi konusu en fazla yer tutmaktadır. 2010 yılına kadar rejyonal anestezi ve periferik bloklar önemli çalışma konusu olarak artış eğilimi göstermiştir 2010 yılı ve sonrasında ise azalma göze çarpmaktadır. Yoğun bakım konusundaki çalışmalar 2000 yılına kadar bir artış, sonrasında düşüş göstermiş, 2010 ve sonrasında tekrar artışa geçmiştir. Ağrı konusundaki tez çalışmaları da yoğun bakıma benzer şekilde 2000 yılı ve 2010 sonrasında pik yapmıştır. Tezlerin konuları yıllara göre incelendiğinde aralarında anlamlı fark bulunmuştur.

Yıllara göre tezlerin kanıt düzeyleri incelendiğinde, kanıt düzeyi B olan yani randomize prospektif çalışmaların yıllara göre artışı göze çarparken 2010 yılında düşüşe geçtiği gözlenmiştir. Kanıt düzeyi C olan, prospektif çalışmalar 1995 ve öncesinde önemli sayıdayken, 2010 yılına dek azalma gösterdiği görülmüştür. Retrospektif türdeki D kanıt düzeyine bakıldığında, 2010 yılı ve sonrasında gelindikçe eski yıllara göre önemli düzeyde artış göstermiştir. F kanıt düzeyi yani hayvan deneyleri, 2000 yılına kadar artmaktayken bu

yıldan sonra azalışa geçmiştir. Yıllara göre tezlerin kanıt düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. D kanıt düzeyindeki çalışmaların sayısının, ileri dönemde yapılacak bibliyografik bir analizde artmaya devam edeceği beklenmektedir.

Çalışmamızda yayınlanan tezlerin %83,3'ünde yayındaki birinci ismin tez sahibinin ismiyle aynı olduğu görüldü. Acil tıp alanındaki tezlerin incelendiği bir çalışmada, 111 tez çalışmasının makalesinin %87,3'ünde araştırma görevlisinin birinci isim yazar olarak yer aldığı belirlenmiştir (55). Kadın hastalıkları ve doğum alanında yapılan tezlerin incelendiği bir çalışmada, yayın olan tezin yazarı %67,7 oranında yayındaki birinci isim olarak belirlenmiştir. Aynı çalışmada yayın olan tezlerle, tez yazarının makalede birinci isim olma durumunu incelediklerinde, SCI ve SCI-E yayınlar için oran %70, SCI ve SCI-E dışı yayınlar için %65,5 olarak bulunmuştur (13). Sipahi H ve ark. (12) da çalışmalarında uluslararası yayınların %70'inde, ulusal yayınların ise %85,5'inde tez sahibinin ilk isim yazar olarak bulunduğunu bildirmişlerdir. Mayir B ve ark. (14) çalışmasında da, SCI-E yayınlar için %68, yurt içi yayınlar için %88 oranında tez sahibinin yayındaki ilk isim olduğunu belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda yayın olan tezlerin yazarlarıyla, yayındaki birinci isim incelendiğinde bu isimlerin aynı olduğu toplam 599 tezin %54,6'sının yurt içi, %2,5'inin SCI, %37,9'unun SCI-E ve %5'inin diğer yurtdışı yayın olduğu belirlendi. Çalışmamızda ilginç bir şekilde, tezlerin yayınlandığı dergi indeksleri ile, tezlerin yazarının yayında ilk isim olup olmaması arasında istatistiksel olarak anlamlılık olduğu belirlendi. Yazarlık hakkının, sadece metin yazarının olmayıp, araştırmaya katkı yapan ve katılan tüm kişilerin adlarının sıralanması olduğu bilinmektedir. Tezlerden meydana getirilen makalelerde yazarlık birtakım ilkelere bağlıdır. Tez, yapan kişindir, makalede birinci yazar tez öğrencisi olmalıdır ve tez yöneticisi ya da yöneticileri teze yaptıkları katkılar oranında yazar olarak sıralanabilir. Ancak fikir tez danışmanının fikri ise, çalışmanın çoğu danışman tarafından yapılmış ve analiz yapılarak makale haline getirilmişse, bu takdirde birinci isim danışman, öğrencinin ise ortak yazar olacağı bildirilmiştir (19, 60). Tez bittikten sonra, tez öğrencisi tezden makale yazmamış veya tez danışmanının yeterli çaba göstermesine rağmen öğrenciye ulaşamaması gibi hallerde (öğrenci kurumdan ayrılmıştır) yine makalede tez yöneticisinin ilk isim olabileceği vurgulanmıştır (19, 60). Ayrıca editörler tarafından düzeltme isteği belirli bir süre geçmesine karşın tez öğrencisi tarafından yapılmazsa ve tez yöneticisi düzeltmeleri yapıp sorumlu yazar olursa da yine ilk isim olabildiği belirtilmiştir (60).

Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumları incelendiğinde, 1995 öncesinde yazılan tezlerin %66,7 oranıyla en fazla yurt içi dergilerde yayın olduğu, 1995-1999 yılları arasında yazılan tezlerin yine en fazla sayıda (%47,1) yurt içi dergilerde, %35,3'ünün ise SCI-E dergilerde yayın olduğu, 2000-2004 yılları arasında yazılan tezlerin %56,3 oranıyla yurt içi dergilerde yer alırken SCI ve SCI-E dergilerdeki yayın olma oranlarının arttığı, 2005-2009 yılları arasında yazılan tezlerin %49,8'inin yurt içi dergilerde, %41,8'inin de SCI-E dergilerde yayınlanmış olduğu görüldü. 2010 ve sonrasında yazılan tezlerin %49,5'inin yurt içi dergilerde, %43,5'inin SCI-E dergilerde yayın oldukları belirlendi. Yayınlanan tezlerin yıllara göre yurt içi/ yurt dışı yayın olma durumları ile aralarında anlamlı fark olduğu belirlendi. Yurt içi ve SCI dergilerde yayın olma oranları yıllara göre düşüş göstermiştir, buna karşın SCI-E dergiler ve diğer yurtdışı dergilerde yayın olma oranı artış göstermiştir. Hakemli bir dergide yayın olan tez çalışmalarının sayısının artışı kişiye, kurumuna ve ülkemize önemli katkılar sağlamaktadır.

Yayın olan tezlerin, yayımlandıkları yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumları incelendiğinde arada anlamlı fark olduğu görüldü. Yurt içi yayın olma oranları daima en yüksek olmakla beraber, 1995'e kadar yayın olan tezlerden 2010 yılı ve sonrasındakiler kıyaslandığında oranın azalarak yurt dışı dergilere kaydığı açıkça görülmektedir. SCI dergilerde yayınlanmış olma oranları yıllara göre azalmaktadır. SCI-E ve diğer yurtdışı dergilerde yayın olma oranı artış göstermiştir. Yayın yılı ilerledikçe hakemli dergilerde yer alan tez sayısı da artmıştır. Yeni düzenlenen doçentlik kriterlerine göre (28) hakemli yurtdışı dergilerde yayın yapma çabası da artmıştır.

Yayınlanan tezlerin yayımlandığı yıllara göre PubMed'de yer alıp almadıkları incelendiğinde 1995 öncesinden 2010 yılı ve sonrasına kadar yayın yıllarına göre PubMed'de yer alma başarısı artmaktadır, arada istatistiksel anlamlılık belirlenmiştir.

Tezlerin yayımlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı, yayın yıllarına göre incelendiğinde, 1995'e kadar yazılan tezlerden %66,7'sinin, 1995-1999 yılları arasındaki tezlerden %66,7'sinin, 2000-2004 yılları arasındaki tezlerden %65'inin, 2005-2009 yılları arasındaki tezlerden %66,3'ünün, 2010 ve sonrasındaki tezlerden ise %48,9'unun anestezi dergisi olduğu belirlendi. Tezlerin yayımlandıkları dergilerin anestezi dergisi olup olmadığı, yayın yıllarına göre karşılaştırıldığında aralarında anlamlı fark görüldü. Yayın oluş yıllarına göre anesteziyoloji ve reanimasyon alanındaki tezler yeni dergilere gönderilmeye

başlanmıştır, zaman geçtikçe dergi sayısının ve çeşitliliğinin artması nedeniyle bunun beklenen bir durum olduğunu düşünmekteyiz.

Çalışma olgu sayısı, atıf sayısı, dergi impaktı, tez yayın yılı arası fark, tez yılı, yayın yılı ve PubMed’de yer alma durumu arasındaki korelasyon ilişkilerinin analizi yapıldığında; yayın yılı ile çalışma atıf sayısı arasında, yayın yılı ile derginin impaktı arasında, tez yılı ile dergi impaktı arasında ve tez yılı ile çalışma atıf sayısı arasında negatif yönde zayıf korelasyon ilişkisi bulunurken; tez yılı ile çalışma olgu sayısı arasında, tez yılı ile PubMed’de yer alma durumu arasında, yayın yılı ile çalışma olgu sayısı arasında, yayın yılı ile PubMed’de yer alma durumu arasında pozitif yönde zayıf korelasyon ilişkisi vardır.

Çalışmamızın kısıtlı yanları, çalışma için uzmanlık tezleri YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden araştırılmış, bu konuda başka bir platform bulunmadığı için başka herhangi bir platformdan arama yapılamamıştır. Üniversite kliniklerinden eğitim alıp tezlerini YÖK Ulusal Tez Merkezi’ne yüklemeyenlerin ya da tarama anahtarına rağmen sonuçları tarama ekranında çıkmayan tezlere de ulaşamamıştır. Aynı zaman aralığında uzman hekim olanların sayısı ile kıyaslandığında doğal olarak daha az tez hakkında veri toplanabilmiştir. Makaleler açısından PubMed, Google, Google Akademik ve TÜBİTAK ULAKBİM üzerinden tarama yapılmıştır. Bu durum çalışmanın gücünü sınırlamaktadır. Kadınlarda soyadı değişikliklerinden dolayı yayınlanmış olan tezler saptanamamış olabilir. Halen yayınlanmamış, ancak yayın aşamasında olan tezlerin olabileceği ve yaptığımız değerlendirmenin eksik kalabileceği göz önünde tutulmalıdır.

6. SONUÇ

Anesteziyoloji ve reanimasyon alanındaki 1970-2016 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan tezlerin büyük çoğunluğu üniversite hastanelerinden yazılmıştır. En fazla tez 2011 yılında yazılmıştır. Tezlerin Ankara iline göre batıda olan illerden yazılma oranı daha fazladır. Tez danışmanları incelendiğinde en fazla profesör ünvanı olduğu tespit edilmiştir. Tez çalışmaların çoğu klinik çalışmalardır ve çoğu prospektif olarak tasarlanmıştır. Anesteziyoloji alt başlıklarından en fazla genel anestezi konusu çalışılmıştır. Kanıt düzeylerinden en fazla B kanıt düzeyinde çalışma olduğu belirlenmiştir. Tezlerin yayın olma oranları en fazla olarak 2010 yılı ve sonrası dönemde yazılan tezlerdedir. Tez ile yayın yılı farkı ortalama $3,14 \pm 2,26$ yıl olarak bulunmuştur. Yurtdışı çalışmaların atıf sayıları incelendiğinde ortalama değerin $9,45 \pm 15,74$ olduğu belirlenmiştir.

Yayın olma oranı en fazla yurtiçi dergilerdedir. Yayın olan tezlerin çoğu PubMed'de yer almaktadır. Dergilerin çoğunluğu anestezi alanındandır. En fazla yayının yer aldığı dergi %14 oran ile Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Dergisi, %8,9 oran ile Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanları Derneği Dergisi, ve üçüncü olarak da %5,6 oran ile Ağrı Dergisidir. Tezlerin en fazla yayın olarak yer aldığı yabancı indekslerdeki dergiler ise %4,6 oranı ile Brazilian Journal of Anesthesiology, %3,1 oranı ile European Journal of Anaesthesiology ve %1,5 oranı ile Journal of Clinical Anesthesia olarak bulunmuştur.

Tez danışmanları yardımcı doçent olan tezlerin en fazla oranda yayına dönüştüğü belirlenmiştir. Tez türleri bakımından incelendiğinde, deneysel çalışmalar; kanıt düzeyleri bakımından ise F kanıt düzeyi olan çalışmaların yayın olma oranlarının en yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yıllara göre deneysel çalışmaların artışının yanı sıra retrospektif çalışmaların da artarak tercih edildiği görülmektedir. Yurt içi ve SCI dergilerde yayın olma oranları yıllara göre düşüş göstermiştir, buna karşın SCI-E dergiler ve diğer yurtdışı dergilerde yayın olma oranı artış göstermiştir. Yayınlanan tezlerin yıllara göre PubMed'de yer alıp almadıkları incelendiğinde 1995 öncesinden, 2010 ve sonrasındaki tezlere doğru giderek artış gösterdiği gözlenmiştir. Yayın olan tezlerin, yayınlandıkları yıllara göre yurt içi/yurt dışı yayın olma durumları incelendiğinde, yurt içi yayın olma oranları daima en yüksek olmakla beraber, bu oranın yurt dışı dergiler lehine artışı dikkat çekmiştir. SCI dergilerde yayınlanma oranları

yıllara göre azalmaktayken; SCI-E ve diğ er yurtdışı dergilerde yayın olma oranı artış göstermiştir. Yayın yılı ilerledikçe hakemli dergilerde yer alan tez sayısı da artmıştır.

Sonuç olarak; yıllar içerisinde Anesteziyoloji ve reanimasyon alanındaki prospektif olarak dizayn edilmiş tezlerin ve klinik tezlerin sayısı azalsa da, yayına dönüşen tez sayısında artış bulunmaktadır. Yayına dönüşen tezlerin yurt dışı ve SCI-E dergilerde yayınlanma oranı artmasına karşın, yıllar içerisinde SCI dergilerde yayınlanan tez oranı ve dergilerin impakt faktörlerinde azalma dikkati çekmektedir. Gelecekte anesteziyoloji ve reanimasyon alanında impaktı daha yüksek dergilerde yayınlanabilecek tezlerin arttırılabilmesi için çalışılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Çelikkün B, Derinsu U, Çiprut AA, Torun M, Kalcıoğlu MT. [Publication rates of audiology master and doctoral theses in peer-reviewed journals]. Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg 2016; 26: 276-82. [Article in Turkish]
2. Doğan E, Durmuşoğlu M, Erdağ TK. [Publication rates of presentations which were presented at Turkish National Rhinology Congresses]. Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg 2013; 23: 282-7. [Article in Turkish]
3. Koca K, Ekinçi S, Akpınar S, Gemci MH, Erşen Ö, Akyıldız F. An analysis of orthopaedic theses in Turkey: Evidence levels and publication rates. Acta Orthop Traumatol Turc 2016; 50: 562-6.
4. Özgen Ü, Eğri M, Aktaş M, Sandikkaya A, Öztürk FÖ, Can S, Özcan C. Publication pattern of Turkish medical theses: Analysis of 22.625 medical theses completed in years 1980-2005. Türkiye Klinikleri J Med Sci 2011; 31:1122-31.
5. Glanville J, Kendrick T, McNally R, Campbell J, Hobbs FDR. Research output on primary care in Australia, Canada, Germany, the Netherlands, the United Kingdom, and the United States: Bibliometric analysis. BMJ 2011; 342: d1028.
6. Azim Majumder MA, Shaban SF, Rahman S, Rahman N, Ahmed M, Bin Abdulrahman KA, Islam Z. Pubmed-based quantitative analysis of biomedical publications in the SAARC countries: 1985-2009. J Coll Physicians Surg Pak 2012; 22: 560-4.
7. Erdağ TK, Doğan E, İkiz AÖ. Rinoloji Yayınlarımızın Science Citation Index Kapsamında Dünyadaki Yeri. KBB-Forum 2013; 12: 62-9.
8. Akpınar E, Karçaaltıncaba M. Analysis of scientific papers in the field of radiology and medical imaging included in science citation index expanded and published by turkish authors. Diagn Interv Radiol 2010; 16: 175-8.
9. Öğrenci A, Ekşi MŞ, Özcan-Ekşi EE, Koban O. From idea to publication: Publication rates of theses in neurosurgery from Turkey. Neurol Neurochir Pol 2016; 50: 45-7.
10. Cevik E, Karakus Yılmaz B, Acar YA, Dokur M. Systematic analysis of theses in the field of emergency medicine in Turkey. Turk J Emerg Med 2015; 15: 28-32.
11. Sipahi OR, Çağlayan Serin D, Pullukçu H, Taşbakan M, Köseli Ulu D, Yamazhan T, Ulusoy S. [Publication rates of Turkish medical specialty and doctorate theses on Medical Microbiology, Clinical Microbiology and Infectious Diseases disciplines in international journals]. Mikrobiyol Bul 2014; 48: 341-5. [Article in Turkish]

12. Sipahi H, Durusoy R, Ergin I, Hassoy H, Davas A, Karababa A. Publication rates of public health theses in international and national peer-review journals in Turkey. *Iran J Public Health* 2012; 41:31-5.
13. Akpınar Mayir Y, Mayir B, Erkal N, Eren Yazıcı L. Üniversite Hastanelerinin Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniklerinde Yapılan Tez Çalışmalarının Yayınlanma Oranları ve Atıf Sayılarının Değerlendirilmesi. *J Clin Obstet Gynecol* 2016; 26 :232-6.
14. Mayir B, Bilecik T, Çakır T, Doğan U, Gündüz UR, Aslaner A, Oruç MT. Analysis of the publishing rate and the number of citations of general surgery dissertations. *Türk J Surg* 2017; 33: 33-6.
15. Terzi C, Eryılmaz M, Erel S, Mutlu F, Aytaç E, Gülkesen H. Türk Cerrahi Derneği, genel cerrahi uzmanlık eğitimi raporu. Türk Cerrahi Derneği Asistan Komisyonu. Birinci baskı Ankara: BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın ve Tanıtım Ltd Şti, 2010. Sayfa: 7-259.
16. Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/04/20140426-11.htm> (Erişim tarihi: 01.12.2019).
17. Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı. Tıpta uzmanlık kurulu müfredat oluşturma ve standart belirleme sistemi. TUKMOS, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Çekirdek Müfredatı, v.2.3, 2017 <https://tuk.saglik.gov.tr/TR,53254/anesteziyoloji-ve-reanimasyon.html> (Erişim tarihi: 01.12.2019).
18. Turhan KSC, Can OS, Özçelik M, Aydın E, Ökten F. Anestezi asistan eğitimi. *Anestezi Dergisi* 2013; 21: 145-150.
19. Öztürk M. Uzmanlık tezleri (ne) işe yarar. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Derg* 2012; 25: 20-1.
20. Dhaliwal U, Singh N, Bhatia A. Masters theses from a university medical college: publication in indexed scientific journals. *Indian J Ophthalmol* 2010; 58: 101-4.
21. Marušić A, Marušić M. Teaching Students How to Read and Write Science: A Mandatory Course on Scientific Research and Communication in Medicine. *Acad Med* 2003 78: 1235-9.
22. Yılmaz O, Yuksel H. Thesis in medical specialty education at a glance: problems and solution proposals. *Plevra Bulteni* 2013;7: 33-6.
23. Cunningham SJ. How to write a thesis. *J Orthod* 2004 ;31:144-8.
24. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tezlerin nitelikleri ve tez yazım kuralları Lisansüstü Eğitim Kılavuzu 2010 İzmir https://saglikbil.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2015/04/Tez_Yazim_Kurallari_SBE1.pdf (Erişim tarihi 01.12.2019).

25. Dünya Tıp Birliği, İnsan Deneklerle ilgili Tıbbi Araştırmalar için Etik İlkeler, Helsinki Bildirgesi 2013 <http://www.ttb.org.tr/images/stories/file/2013/helsinki.pdf> (Erişim tarihi 01.12.2019).
26. Tez Yazılması ve Değerlendirilmesi Hakkında Yönerge. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara 25.07.2018, Karar No: 2018-287 http://fs.hacettepe.edu.tr/saglikbilimleri/dosyalar/Men%C3%BCler/%C3%96%C4%9Frenci%20%C4%B0%C5%9Flemleri/Tez%20ve%20Mezuniyet%20%C4%B0%C5%9Flemleri/TEZ%20YAZIM%20KILAVUZU_SON3.pdf (Erişim tarihi 01.12.2019).
27. Yanturalı S, Yürüktümen A, Aksay E, Çevik AA. Türk acil tıp anabilim dallarının uluslararası yayın üretimi: İlk 10 yılın değerlendirilmesi. Turk J Emerg Med, 2004; 4: 170-3.
28. TC Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı Sağlık Bilimleri Temel Alanı Yeni doçentlik kriterleri http://www.uak.gov.tr/temelalan/TA_Tablo10_2019M_140319.pdf (erişim tarihi 14.03.2019).
29. Hren D, Lukić KI. [Types of studies, power of study and choice of test]. Acta Med Croatica 2006; 1:47-62. [Article in Croatian]
30. Röhrig B, du Prel JB, Wachtlin D, Blettner, M. Types of Study in Medical Research: part 3 of a series on evaluation of scientific publications. Dtsch Arztebl Int 2009; 106:262-8.
31. Fathalla MMF. A practical guide for health researchers. World Health Regional Publication, Eastern Mediterranean Series 30, Cairo. 2004; 23-150.
32. Sessler D, Imrey PB. Clinical Research Methodology 3: Randomized Controlled Trials. Anesth Analg 2015; 121: 1052-64.
33. Mann CJ. Observational research methods . Research design II : Emerg Med J 2003; 2: 38-46.
34. Duhaut P, Le Page L, Boutin D, Ducroix JP. [Grand types of studies 2: analytical studies]. Rev Med Interne 2006; 27: 323-5. [Article in French]
35. Carlson MDA, Morrison RS. Study design, precision, and validity in observational studies. J Palliat Med 2009;12: 77-82.
36. Özhan Çaparlar C, Dönmez A. Bilimsel araştırma nedir, nasıl yapılır? Turk J Anaesthesiol Reanim 2016; 44: 212-8.
37. Yayla E. Randomize kontrollü çalışmalar. Jour Turk Fam Phy 2016; 07 : 42-4.
38. Jaillon P. [Controlled randomized clinical trials]. Bull Acad Natl Med 2007;191:739-56. [Article in French]

39. Des Jarlais DC, Lyles C, Crepaz N: TREND Group. Improving the reporting quality of nonrandomized evaluations of behavioral and public health interventions: The TREND statement. *Am J Public Health* 2004; 94: 361–6.
40. Hadley G, Derry S, Moore RA, Wee B. Can observational studies provide a realistic alternative to randomized controlled trials in palliative care. *J Pain Palliat Care Pharmacother* 2009; 23: 106-13.
41. Stang A. Randomized controlled trials - An indispensable part of clinical research. *Dtsch Arztebl Int* 2011; 108: 661-2.
42. Linden A, Roberts N. A user's guide to the disease management literature: Recommendations for reporting and assessing program outcomes. *Am J Manag Care* 2005; 11: 113-20.
43. Vallvé C, Artés M, Cobo E. [Non-randomized evaluation studies (TREND)]. *Med Clin (Barc)* 2005; 1:38-42. [Article in Spanish]
44. Arriola-Quiroz I, Curioso WH, Cruz-Encarnacion M, Gayoso O. Characteristics and publication patterns of theses from a Peruvian medical school. *Health Info Libr J* 2010; 27: 148-54.
45. Herdman EA. Derleme makale yazımında, konferans ve bildiri sunumu hazırlamada pratik bilgiler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi* 2006; 3: 2-4.
46. Üstüdal KM. Bilimsel bir posterin hazırlanmasında ve sunulmasında bilinmesi gerekenler. *Erciyes Tıp Dergisi (Erciyes Medical Journal)* 2009; 31:282-90.
47. Asan A. ISI'nin kullandığı indexler: SCI Expanded, SSCI ve AHCI: Tarihsel gelişim, bugünkü durum ve etki faktörü. *Mikrobiyoloji Dergisi* 2004; 2:1-21.
48. Özbilgin Ş, Hancı V. Turkish publications in science citation index and citation index-expanded indexed journals in the field of anaesthesiology: A bibliographic analysis. *Türk J Anaesthesiol Reanim* 2017; 45: 26-35.
49. Türkiye Atıf Dizini <https://www.atifdizini.com/info/tr-index.html> (erişim tarihi 1 Aralık 2019).
50. Uzbay IT. Bilimsel niteliğin saptanmasında atıflar nasıl değerlendirilmelidir? *Türk Tıp Dizini Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık* 2007; 129-31.
51. Rezaeian M. How to supervise a medical thesis. *MEJFM* 2014; 12: 39-41.
52. Nieminen P, Sipilä K, Takkinen HM, Renko M, Risteli L. Medical theses as part of the scientific training in basic medical and dental education: experiences from Finland. *BMC Medical Education* 2007; 7: 51.

53. Unluoğlu I, Unalacak M, Yuksel F. Theses of family medicine residency in Turkey. *European J General Practice* 2009; 15:57.
54. Mengüllüoğlu N, Ünlüoğlu İ. Evaluation of family medicine specialty theses between the years 2005-2015. *Ankara Med J* 2017; 17: 192-203
55. Tekin E, Karagöz S, Akbaş İ. Acil tıp uzmanlık tezlerinin dergilerde yayınlanması bakımından analizi. *Ahi Evran Med J* 2019; 3: 26-30.
56. Yaman H, Kara İH, Baltacı D, Altuğ M, Akdeniz M, Kavukçu E. Türkiye’de aile hekimliği alanında yapılan tezlerin kalitatif değerlendirmesi. *Konuralp Tıp Dergisi* 2011; 3: 1-6.
57. Ersel M, Yürüktümen A, Özseraç M, Kıyan S, Aksay E. Türkiye’de acil tıp anabilim dallarının uluslararası yayın üretimi: 15. Yıl değerlendirmesi. *Turk J Emerg Med* 2010; 10: 55-60.
58. Salmi LR, Gana S, Mouillet E. Publication pattern of medical theses, France, 1993-98. *Med Educ* 2001; 35: 18-21.
59. Hess DR. Retrospective Studies and Chart Reviews. *Respir Care* 2004; 49: 1171-4.
60. İnci O. Bilimsel yayın etiği ilkeleri, yanıltmalar Yanıltmaları önlemeye yönelik öneriler. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık* 2009; 69-89.

Ek 1. Etik Kurul Onamı

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURUL KARARI

ETİK KOMİSYONUN ADI	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
AÇIK ADRES	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı 2. Kat İnciraltı-İZMİR
TELEFON	0 232 412 22 54-0 232 412 22 58
FAKS	0 232 412 22 43
E-POSTA	etikkurul@deu.edu.tr

BAŞVURU BİLGİLERİ	DOSYA NO:	3703-GOA
	ARAŞTIRMA	UZMANLIK TEZİ ☐ AKADEMİK AMAÇLI ☐ YÜKSEKLİSANS ☐ DOKTORA ☐
	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Anesteziyoloji ve Reanimasyon Alanında 1970-2016 Yılları Arasında Üniversitelerden Yapılan Tez Çalışmalarının; Çalışma Alanları, Yayınlanma Oranları ve Kanıt Düzeylerinin Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi
	ARAŞTIRMA PROTOKOL KODU	
	SORUMLU ARAŞTIRMACI ÜNVANI/ADI/SOYADI ve UZMANLIK ALANI	Doç.Dr.Volkan HANCI Anesteziyoloji ve Reanimasyon A.D
	DESTEKLEYİCİ VE AÇIK ADRESİ	-
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ VE ADRESİ	-
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒ ÇOK MERKEZLİ ☐

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ	Mevcut		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
	ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ LİTERATÜR	Mevcut		Türkçe ☐ İngilizce ☒ Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	Mevcut		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU	Mevcut		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐

KARAR BİLGİLERİ	Karar No:2017/29-17	Tarih:21.12.2017
	Doç.Dr.Volkan HANCI'nın sorumlusu olduğu "Anesteziyoloji ve Reanimasyon Alanında 1970-2016 Yılları Arasında Üniversitelerden Yapılan Tez Çalışmalarının; Çalışma Alanları, Yayınlanma Oranları ve Kanıt Düzeylerinin Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi" isimli klinik araştırmaya ait başvuru dosyası ve ilgili belgeler araştırmacının gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş, etik açıdan çalışmanın gerçekleştirilmesinin uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.	
ETİK KURUL BİLGİLERİ		
ÇALIŞMA ESASI	Dokuz Eylül Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu İşleyiş Yönergesi İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu	
ETİK KURUL ÜYELERİ		

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsi yet	Araştırma ile ilişkili mi?		İmza
Prof.Dr.Banu ÖNVURAL (Başkan)	Tıbbi Biyokimya	DEU Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Ş.Reyhan UÇKU (Başkan Yardımcısı)	Halk Sağlığı	DEU Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Nejat SARIOSMANOĞLU	Kalp Damar Cerrahisi	DEU Tıp Fakültesi Kalp Damar Cerrahisi Anabilim Dalı	Erkek	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Sevinç ERASLAN	Endokrinoloji	DEU Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Ayşe Aydan ÖZKÜTÜK	Tıbbi Mikrobiyoloji	DEU Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Müge KIRAY	Fizyoloji	DEU Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Sevda ÖZKARDEŞLER	Anesteziyoloji	DEU Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon A.D.	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Sülen SARIOĞLU	Patoloji	DEU Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji A.D	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Bilge KARA	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	DEU Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu	Kadın	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Sefa KIZILDAĞ	Tıbbi Biyoloji ve Genetik	DEU Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji ve Genetik A.D	Erkek	E ☐	H ☒	
Prof.Dr.Ayhan ABACI	Pediyatrik Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları	DEU Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı	Erkek	E ☐	H ☒	
Doç.Dr.M.Aylin ARICI	Tıbbi Farmakoloji	DEU Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı	Kadın	E ☐	H ☒	
Doç.Dr.Murat BEKTAŞ	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	DEU Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	Erkek	E ☐	H ☒	
Uzm.Dr.Ahmet Can BİLGİN	Hukuk	DEU Tıp Tarihi ve Etik A.D	Erkek	E ☐	H ☒	
Mehmet Erhan ÖZKUL	Sağlık mensubu olmayan üye	D.E.U Tıp Fakültesi İdari Mali İşler	Erkek	E ☐	H ☒	